

Pregled izvajanja aktivnosti iz Strategije za spodbujanje regulativne predvidljivosti na trgu elektronskih komunikacij za obdobje 2022 – 2024

Ljubljana, december 2023

Vsebina

1	Namen dokumenta.....	3
2	Pregled izvajanja aktivnosti	5
2.1	Učinkovita konkurenca in (nad)gradnja širokopasovnih omrežij v smeri VHCN preko ustrezne regulacije	5
2.1.1	Izvajanje analiz in regulacijaupoštevnih trgov	5
2.1.2	Spremljanje razvoja trga in učinkov regulacije	10
2.1.3	Odpravljanje izkrivljanja ali omejevanja konkurence	15
2.1.4	Učinkovita uporaba in upravljanje številskega prostora	17
2.1.5	Gradnja in razvoj omrežij	22
2.2	Razvoj notranjega trga	24
2.2.1	Odpravljanje ovir pri zagotavljanju vseevropskih elektronskih komunikacijskih omrežij, pripadajočih zmogljivosti in storitev.....	24
2.2.2	Gradnja in razvoj vseevropskih storitev in povezljivosti	27
2.2.3	Usklajenost z drugimi pristojnimi organi na nacionalnem in EU nivoju	30
2.3	Uveljavitev interesov državljanov.....	36
2.3.1	Dostop do ustrezne univerzalne storitve vsem državljanom RS po dostopnih cenah .	36
2.3.2	Visoka raven varstva potrošnikov	38
2.3.3	Visoka raven varstva osebnih podatkov in zasebnosti	40
2.3.4	Jasne informacije za končne uporabnike	41
2.3.5	Zadovoljene potrebe posebnih družbenih skupin končnih uporabnikov (invalidi, starejši, osebe s posebnimi socialnimi potrebami).....	43
2.3.6	Varnost omrežij in storitev	44
2.3.7	Uporaba aplikacij in storitev po lastni izbiri končnih uporabnikov	45
2.3.8	Okrepljena informacijska pismenost.....	46
2.3.9	Odprt in nevtralen značaj interneta	47
3	Kratice	49

1 Namen dokumenta

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: Agencija) je na podlagi 129. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 130/22 in 18/23-ZDU-10); v nadaljnjem besedilu: ZEKom-2) dolžna pripraviti najmanj triletno strategijo regulacije trga elektronskih komunikacij. Zadnjo Strategijo za spodbujanje regulativne predvidljivosti na trgu elektronskih komunikacij za obdobje 2022 – 2024 (v nadaljevanju: Strategija) je Agencija pripravila na podlagi drugega odstavka 88. člena takrat veljavnega Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 109/12, 110/13, 40/14-ZIN-B, 54/14 – Odl. US, 81/15, 40/17 in 30/19-odl.US; v nadaljevanju: ZEKom-1) in jo 30. 3. 2022 objavila na svojih spletnih straneh.

Regulativna predvidljivost pomeni jasnost, doslednost in stabilnost v pravnem okviru, ki ureja delovanje trga elektronskih komunikacij. Podjetja, ki delujejo na tem trgu, se zanašajo na dolgoročno stabilnost in preglednost pravnih predpisov, da lahko načrtujejo svoje naložbe, inovacije ter poslovne strategije. Potrebna je tudi pravna gotovost, ki zagotavlja, da so zakoni in predpisi dosledno izvajani in uporabljeni za vse udeležence na trgu. Na trgu elektronskih komunikacij hitro razvijajoče tehnološke inovacije spreminjajo načine komuniciranja ljudi, načine dostopa do informacij in načine izvajanja poslovne dejavnosti. Da bi spodbudili trajnostno rast in konkurenčnost tega dinamičnega trga, je ključnega pomena vzpostaviti ugodno okolje, ki zagotavlja regulativno predvidljivost. Namen strategije je spodbuditi regulativno predvidljivost na trgu elektronskih komunikacij, tako da se zagotovi stabilno, dosledno in napredno pravno okolje. S tem se spodbudi naložbe, inovacije ter razvoj konkurenčnega trga, kar koristi tako podjetjem kot tudi uporabnikom elektronskih komunikacij.

Evropska komisija od leta 2014 spremlja digitalni napredek držav članic prek poročil indeksa digitalnega gospodarstva in družbe (DESI), ki je od leta 2023 vključen v Poročilo o stanju digitalnega desetletja¹. Na področju pokritosti z visoko zmogljivostnim omrežjem (VHCN) in optičnimi vlakni se je Slovenija uvrstila nekoliko nad povprečjem EU (Slovenija: 76 %; EU: 73 %), vendar poveztljivost na podeželju, kjer je pokritih le 51 % gospodinjstev še vedno ostaja izziv. Splošna pokritost s 5G se je sicer povečala s 37 % na 64 %, vendar je še vedno pod povprečjem EU, ki znaša 81 %. Ključni razvoj na področju poveztljivosti je bil prenos Evropskega zakonika o elektronskih komunikacijah v nacionalno zakonodajo.

Pri pripravi Strategije je Agencija upoštevala trende in razvoj na trgu, upoštevala je vse v času priprave strategije dostopne pravne in strateške podlage, podzakonske akte, poglede deležnikov in razmere konkurence na trgu, tehnološki razvoj, sprejem ustrezne regulative, razpoložljivost resursov, usmeritve na nacionalnem nivoju (ministrstva) oziroma nivoju Evropske unije (Evropska komisija in Skupina evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije BEREC).

V strategiji si je Agencija v skladu z regulatornim okvirom EECC² zastavila ključne strateške cilje, ki jih je razdelila na tri glavne sklope, na katerih temeljijo letni programi dela z načrtovanimi aktivnostmi. Vsak posamezen sklop je podrobneje razdelan na podsklope, znotraj katerih so navedene akcije, ki jim je Agencija sledila tudi v obdobju od začetka leta 2022 do konca leta 2024:

¹ [2023 Report on the state of the Digital Decade | Shaping Europe's digital future \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/en/press-articles/2023/03/2023-report-on-the-state-of-the-digital-decade-shaping-europe-s-digital-future)

² Direktiva (EU) 2018/1972 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah

1

Učinkovita konkurenca in (nad)gradnja širokopasovnih omrežij v smeri VHCN preko ustrezne regulacije

- a. izvajanje analiz in regulacija upoštevanih trgov;
- b. spremljanje razvoja trga in učinkov regulacije;
- c. odpravljanje izkrivljanja ali omejevanja konkurence;
- d. učinkovita uporaba in upravljanje številskega prostora;
- e. gradnja in razvoj omrežij.

2

Razvoj notranjega trga

- a. odpravljanje ovir pri zagotavljanju vseevropskih elektronskih komunikacijskih omrežij, pripadajočih zmogljivosti in storitev;
- b. gradnja in razvoj vseevropskih storitev in povezljivosti;
- c. usklajenost z drugimi pristojnimi organi na nacionalnem in EU nivoju.

3

Uveljavitev interesov državljanov

- a. dostop do ustrezne univerzalne storitve vsem državljanom Republike Slovenije po dostopnih cenah;
- b. visoka raven varstva potrošnikov;
- c. visoka raven varstva osebnih podatkov in zasebnosti;
- d. jasne informacije za končne uporabnike;
- e. zadovoljene potrebe posebnih družbenih skupin končnih uporabnikov (invalidi, starejši, osebe s posebnimi socialnimi potrebami);
- f. varnost omrežij in storitev;
- g. uporaba aplikacij in storitev po lastni izbiri končnih uporabnikov;
- h. okrepljena informacijska pismenost;
- i. odprt in nevtralen značaj interneta.

2 Pregled izvajanja aktivnosti

Leto in pol po objavi Strategije je Agencija pripravila pregled izvajanja aktivnosti iz strategije za spodbujanje regulativne predvidljivosti na trgu elektronskih komunikacij, v kateri ocenjuje dosežene rezultate in učinke strategije ter prepozna morebitna področja, kjer so potrebne nadaljnje izboljšave. Namen tega dokumenta je oceniti učinkovitost in uspešnost izvajanja strategije in identifikacijo ključnih izzivov.

Na podlagi pregleda izvedenih aktivnosti se lahko oblikujejo priporočila za nadaljnje akcije in s tem posodabljanje Strategije za spodbujanje regulativne predvidljivosti na trgu elektronskih komunikacij.

Agencija je pripravila ta dokument, ker je izvajanje akcij predmetne Strategije odvisno od morebitnih novonastalih in spreminjajočih se dejavnikov (interesa deležnikov, tehnološkega napredka, sprememb v potrebah uporabnikov, konsolidacije trga, ekonomskih sprememb, nacionalne varnosti in kibernetkega tveganja, globalnih sprememb), ki jih je v obdobju, na katerega se nanaša Strategija, potrebno upoštevati in zaradi katerih lahko pride do odstopanja od predvidenih aktivnosti Strategije.

2.1 Učinkovita konkurenca in (nad)gradnja širokopasovnih omrežij v smeri VHCN preko ustrezne regulacije

Z ustrezno regulacijo trga elektronskih komunikacij si Agencija kot nacionalni regulativni organ prizadeva spodbuditi razvoj učinkovite konkurence na maloprodajnih trgih, s tem pa zagotoviti vsem končnim uporabnikom cenovno konkurenčne, kakovostne in inovativne storitve.

2.1.1 Izvajanje analiz in regulacija upoštevanih trgov

Na področju izvajanja analiz in regulacije upoštevanih trgov si je Agencija v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij:

Pregled izvedenih aktivnosti

Agencija podpira konkurenco pri zagotavljanju elektronskih komunikacij, pripadajočih zmogljivosti in storitev preko regulatornih odločb in rednega preverjanja izvajanja obveznosti operaterja s pomembno tržno močjo.

Agencija redno spremlja izvajanje obveznosti operaterja s pomembno tržno močjo, naloženih z regulatorno odločbo. V okviru obveznosti preglednosti je Agencija v obravnavanem obdobju redno preverjala, ali vsebujejo vzorčne ponudbe, objavljene na spletni strani operaterja, vse zahtevane elemente, ali so ob spremembah vzorčne ponudbe redno objavljene ter ali so vsakokratne spremembe nazorno označene. Posebno pozornost je namenila pregledu dopolnitev in sprememb vzorčnih ponudb WLA in WCA po izdaji regulativnih odločb na upoštevni trgih 1 in 3b. Prav tako je redno spremljala izvrševanje naloženih cenovnih obveznosti na reguliranih trgih, skladno z regulativnimi odločbami pa je tudi nudila podporo pri implementaciji naloženih ukrepov.

Poleg rednega spremljanja razvoja tehnologij v dostopovnih omrežjih Agencija spremlja tudi razvoj drugih omrežnih tehnologij, kot so internet stvari (IoT – Internet of Things) in v povezavi z njim komuniciranje stroj-stroj (M2M – Machine to Machine) ter povrhne storitve (OTT – Over The Top services) ter tudi razvoj umetne inteligence (AI) in njegov vpliv na telekomunikacijski sektor. Na področju spremljanja razvoja vseh omenjenih tehnologij Agencija aktivno sodeluje v BEREC delovnih skupinah. Spremljanje novosti in izobraževanje poteka tako v preko študij, predstavitev in izobraževanj

v okviru BEREC delovnih skupin, kot tudi v okviru strokovnih izobraževanj sodelavcev doma in v tujini. Tako so se predstavniki Agencije udeležili na primer seminarja optične komunikacije na ljubljanski Fakulteti za elektrotehniko in kongresa Vitel, FTTH konference, šolanju »Very High Capacity Networks: Regulation, Competition and Investment« izvajalca EUI European University Institute, WIK Consult - WIK Conference 2023: »Is Europe fit for the Digital Age« ter različnih BEREC delavnic (IoT, m2m, AI, OpenRAN, Cloud, ...). V letu 2023 so predstavniki Luke Koper in Internet inštituta za Agencijo pripravili izobraževanje na terenu. Predstavili so »Koper Living Lab« evropskega projekta 5G-loginnov in na podlagi uporabniških primerov, povezanih z nadzorom pristanišča, logistiko, oddaljeno avtomatizacijo in varnostjo pristanišč, prikazali uporabo aplikacij in storitev, temelječih na 5G-scenarijih Industrije 4.0.

Agencija je v okviru BEREC aktivno sodelovala pri pripravi smernic glede zbiranja podatkov od ponudnikov storitev OTT. V letu 2022 je BEREC ekspertna delovna skupina Statistika in kazalci delala na dokumentu »Report on number-independent interpersonal communication services (NI-ICS) revenue indicators«, saj poročilo »BEREC Report on harmonised definitions for indicators regarding over-the-top services, relevant to electronic communications markets«, ki je bilo objavljeno v letu 2021 (30.9.2021), ni prineslo zaključkov glede konkretnih metodologij v zvezi z zbiranjem prihodkov iz naslova NI-ICS storitev. Ustrezno metodologijo je bilo težko najti, tako je bilo potrebno nadaljnje delo delovne skupine za boljše razumevanje poslovnih modelov ponudnikov NI-ICS storitev in njihovih virov prihodkov ob ustreznem upoštevanju njihove raznolikosti.

Omenjeno poročilo tudi obravnava možnosti, ki jih ima BEREC za vodenje seznama stikov ponudnikov NI-ICS, ki bi ga nacionalni regulativni organi lahko uporabili za podporo ustreznega izpolnjevanja svojih nalog v skladu z EEC in drugo ustrezno zakonodajo. Tak kontaktni seznam ponudnikov NI-ICS bi pomagal nacionalnim regulativnim organom, ki se morajo obrniti na ponudnike NI-ICS, s tem, da bi jim ponudil prvo kontaktno točko, ponudnikom pa bi lahko koristil tudi z učinkovitejšo izmenjavo informacij. Poročilo zaključuje, da je najboljša možnost tista, po kateri nacionalni regulativni organi delijo podatke o seznamu stikov z BEREC.

Agencija je v okviru spremljanja in spodbujanja razvoja omrežnih tehnologij marca 2023 izvedla delavnico »Kako do lastnega brezžičnega omrežja za digitalizacijo gospodarstva in pametnih mest/vasi« na kateri je predstavila pot do pridobitve frekvenc, ki so osnova za industrijo 4.0, pametna mesta in digitalizacijo posameznih področij in praktične primere delovanja lokalnih omrežij. V oktobru 2023 je pripravila še eno delavnico, tokrat z naslovom »Pot do digitalizacije gospodarstva in lokalnih skupnosti«. Agencija je predstavila pot do pridobitve frekvenc za zasebna 5G omrežja v radiofrekvenčnih pasovih 2300 MHz in 3600 MHz, ki bodo v okviru javnega razpisa na voljo v jesenskih mesecih. Za boljše predstavo o funkcionalnosti in smiselnosti takih omrežij so v okviru delavnice potekale demonstracije delovanja omrežij v praksi, udeleženci pa so lahko slišali tudi možne rešitve za gradnjo zasebnih mobilnih omrežij in rešitve, ki jih za zagotavljanje zasebnih omrežij ponujajo operaterji.

Agencija redno spremlja razvoj konkurence na maloprodajnem trgu, saj je zadostna konkurenca na maloprodajnem trgu pomemben cilj regulacije. Podatke o razvoju trga Agencija redno objavlja na svoji spletni strani, kar je podrobneje opisano v naslednjem poglavju »2.1.2 Spremljanje razvoja trga in učinkov regulacije«. Zbrani podatki o razvoju in stanju konkurence na trgu predstavljajo osnovo za analizo trga in sprejem regulatornih ukrepov.

Agencija je Analizi predmetnih trgov 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji« in 3b »Veleprodajni osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg« objavila konec leta 2021. Regulatorni odločbi s katerima so Telekomu Slovenije kot operaterju s pomembno močjo naložene določene obveznosti, je izdala julija 2022. Agencija je geografski obseg trga 1 opredelila kot nacionalen, pri čemer pa je za nekatera naselja, kjer so vzpostavljeni pogoji za konkurenčno delovanje operaterjev, odpravila cenovne obveznosti. Na upoštevem trgu 3b »Veleprodajni osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg« pa je opredelila dva pod-trga. Pod-trg A predstavlja geografsko območje, na katerem so že prisotne konkurenčne razmere, pod-trg B pa geografsko območje, na katerem se v primeru odsotnosti regulacije kaže pomanjkanje zadostnih konkurenčnih razmer. Agencija se je zavezala, da bo redno spremljala stanje na upoštevanih trgih 1 in 3b in bo enkrat letno preverila, ali obstajajo dodatna naselja, v katerih so se v času od analize upoštevne trga vzpostavili takšni pogoji za konkurenčno delovanje operaterjev na trgu, da ne zahtevajo več (cenovne) regulacije operaterja s pomembno tržno močjo. Tako je leta 2023 izvedla analizo stanja konkurence na upoštevem trgu 1 in 3b ter posodobila seznam naselij. Dokumenta »Geografska analiza 2023 za posodobitev seznama naselij brez cenovnih obveznosti na upoštevem trgu 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji« in Geografska analiza 2023 za posodobitev seznama dereguliranih naselij na upoštevem trgu 3b »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji« je 31. 8. 2023 predložila v javno posvetovanje, ju notificirala pri Evropski komisiji, izdaja dopolnilnih odločb Telekomu Slovenije pa je predvidena v mesecu decembru tega leta.

Upoštevni trg 2 »Veleprodajna namenska zmogljivost« je bil v prejšnjem priporočilu poimenovan kot Trg 4 »Veleprodajni visokokakovostni dostop na fiksni lokaciji«. Telekomu Slovenije, ki je bil v analizi upoštevne trga 4 prepoznan kot operater s pomembno tržno močjo na tem trgu, je bila odločba vročena v septembru 2019. Agencija redno spremlja razmere na trgu in v letu 2022 je na tem trgu pripravila Analizo učinkov regulacije upoštevne trga 4 »Veleprodajni visokokakovostni dostop na fiksni lokaciji«³. Analizo učinkov je pripravila na podlagi podatkov, ki jih redno zbira od operaterjev, poleg tega pa je z vprašalnikom od operaterjev, ki delujejo na predmetnem upoštevem trgu, zbrala dodatne podatke o maloprodajnih in veleprodajnih produktih, ki jih operaterji ponujajo na trgu visokokakovostnega dostopa. Agencija je Analizo učinkov regulacije upoštevne trga 4 »Veleprodajni visokokakovostni dostop na fiksni lokaciji« objavila 15.2.2023. Zainteresirano javnost je pozvala, da posreduje pripombe in odgovore na vprašanja, ki jih je v Analizo učinkov regulacije upoštevne trga 4 vključila z namenom spodbuditi javno razpravo. Analiza učinkov regulacije upoštevne trga 4 »Veleprodajni visokokakovostni dostop na fiksni lokaciji« je namreč osnova za analizo upoštevne trga 2 »Veleprodajna namenska zmogljivost«. Vključevanje pogledov ter mnenj deležnikov pred začetkom izvedbe analize pa je pomemben prispevek k vzpostavitvi regulacije, ki bo na trgu spodbujala konkurenco in posledično izboljšanje pogojev za končne uporabnike.

Agencija je v letu 2023 pričela s pripravo ponovne analize upoštevne trga 2 »Veleprodajna namenska zmogljivost«. Z namenom podrobnega zbiranja podatkov je dne 7. 7. 2023 operaterjem poslala vprašalnik, na podlagi katerega so poročali o parametrih različnih SLA ponudb na področju maloprodaje in veleprodaje, o cenah posameznih visokokakovostnih storitev, o priključkih in prihodkih visokokakovostnih produktov ter o lokacijah omrežnih priključnih točk (OPT) ter podali odgovore na dodatna vprašanja. Tako zbrani podatki bodo agenciji podlaga za nadaljnjo podrobno analizo stanja na trgu in za odločanje o nadaljnjih korakih v zvezi z regulacijo tega upoštevne trga. Na osnovi

³https://www.akos-rs.si/fileadmin/user_upload/dokumenti/Javna_posvetovanja_in_razpisi/Posvetovanja_2023/Analiza_ucinkov_regulacije_trga_4_objava_februar_2023.pdf

ugotovljenega stanja in trendov na trgu ter na osnovi odgovorov operaterjev na konkretna vprašanja glede njihovih možnosti oblikovanja visokokakovostnih produktov, ki so jih v teku zadnjega regulativnega obdobja v okviru upoštevne trga 4 razvili bo Agencija določila morebitne nadaljnje regulatorne ukrepe pri regulaciji upoštevne trga 2. Oblikovanje samega dokumenta analize in javno posvetovanje bo potekalo z vpletenimi deležniki. Po tem, seveda v odvisnosti od odziva operaterjev in Evropske komisije na analizo, bo potekalo dokončno oblikovanje analize in v letu 2024 izdelava odločbe o regulaciji upoštevne trga 2.

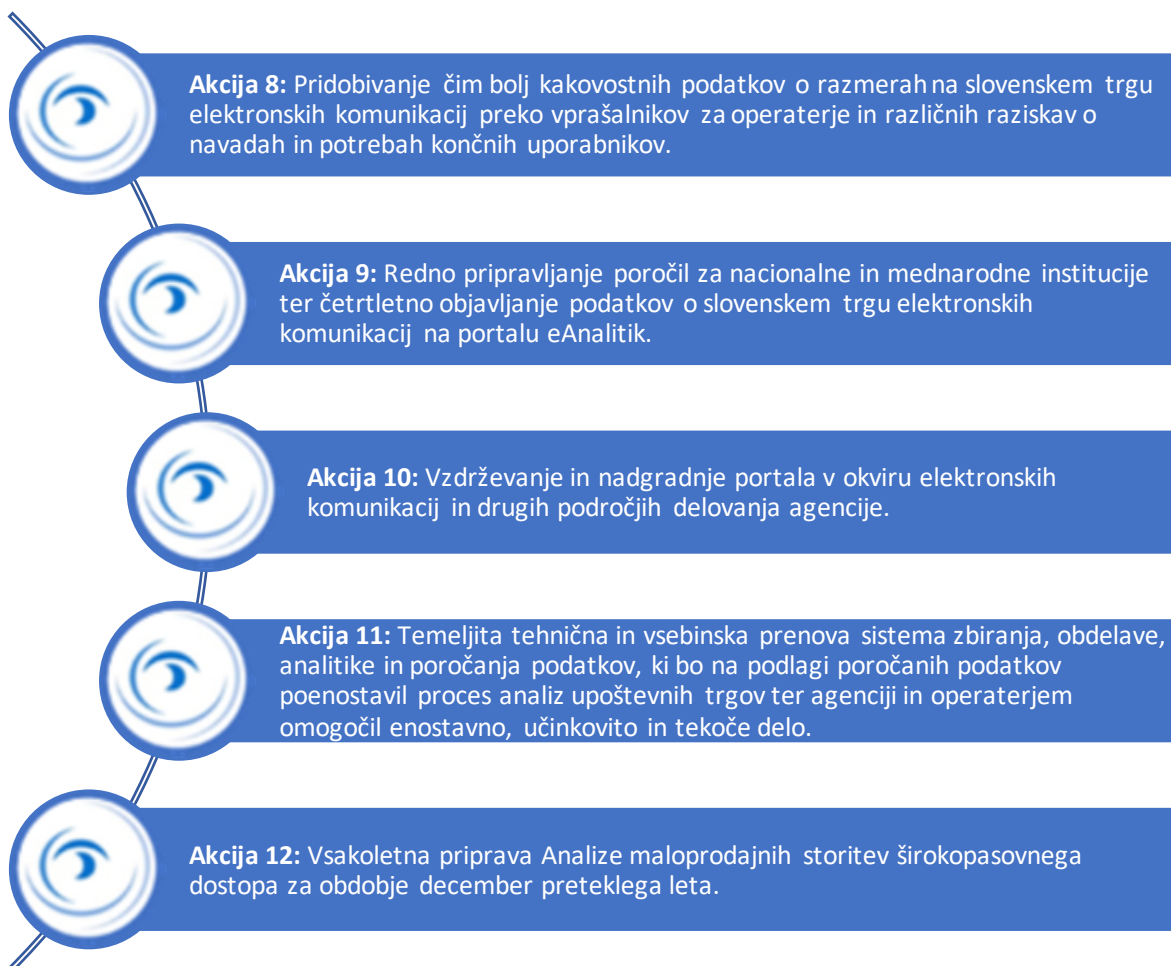
Glede omogočanja dostopa do komunikacijskih objektov (vključno z vstopnimi jaški, kanalizacijo in napeljavo v stavbah) predvidevajo določbe 130., 137., 138. in 139. člena ZEKom-2, ki so skladne z direktivo EU o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti (v nadaljevanju BCRD),⁴ simetrično nalaganje obveznosti. Operaterji se o vprašanih operatorskega dostopa do komunikacijskih objektov dogovarjajo sami s pogodbo, pri tem pa občasno prihaja do določenih sporov, ki jih na zahtevo ene izmed strank rešuje Agencija. V letu 2022 je Agencija prejela tri predloge za rešitev medoperatorskih sporov zaradi znižanja stroškov elektronskih komunikacijskih omrežij (286. člen ZEKom-2), in sicer sta se dva spora nanašala na dostop do stavbne fizične infrastrukture (po 137. členu ZEKom-2), en spor pa na dostop do obstoječe fizične infrastrukture (po 139. členu ZEKom-2). Agencija je v enem primeru odločala o dostopu do stavbne fizične infrastrukture v večstanovanjski stavbi ter določila tehnične pogoje in ceno souporabe, v dveh primerih pa je postopek reševanja spora ustavila, saj sta stranki uspeli doseči sporazumno rešitev in je predlagatelj umaknil svoj zahtevek. Poleg tega je Agencija v 2022 reševala še en spor, ki ga je sicer v reševanje prejela konec leta 2021. Ta se je nanašal na dostop do drogov, torej je šlo za spor glede dostopa do obstoječe fizične infrastrukture (po 139. členu ZEKom-2). Agencija je odločila, da lastnik drogov zainteresiranemu operaterju ne sme pogojevati skupne uporabe s predhodno pridobitvijo služnosti ali soglasij lastnikov zemljišč, na katerih se drogov nahajajo. V letu 2023 (do 8.11.2023) je Agencija v reševanje prejela skupno šest sporov v zvezi z dostopom do stavbne oziroma obstoječe fizične infrastrukture, v vseh zadevah postopki še tečejo.

Na podlagi napisanega Agencija ugotavlja, da so akcije št. 1, 2, 3, 5 in 7 trajne delovne naloge, ki jih je Agencija izvedla v letu 2022 in 2023 in jih bo izvajala tudi v letu 2024. Akcija št. 4 je bila v celoti realizirana, medtem ko je akcija št. 6 je še v teku in bo realizirana v letu 2024.

⁴ DIREKTIVA 2014/61/EU EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 15. maja 2014 o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti, dostopno na <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0061&qid=1636713372615&from=EN>

2.1.2 Spremljanje razvoja trga in učinkov regulacije

Na področju spremljanja razvoja trga in učinkov regulacije si je Agencija v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij:

Pregled izvedenih aktivnosti

Agencija zbira podatke o razvoju trga elektronskih komunikacij v Republiki Sloveniji na podlagi ZEKom-2 in Splošnega akta o zbiranju, uporabi in načinu dostopa do podatkov in informacij.

Agencija je v letu 2022 s pomočjo zunanje izvajalca ponovno izvedla raziskavo v zvezi z mesečnimi izdatki gospodinjstev in analizo stanja povpraševanja po višjih hitrostih dostopa do interneta, za leto 2023 sta obe raziskavi še v teku in bosta realizirani konec leta, prav tako pa Agencija načrtuje izvedbo obeh raziskavi tudi v letu 2024. Obe raziskavi sta tudi vsako leto objavljeni na spletnih straneh Agencije.

Agencija je v letu 2022 in 2023 redno zbiral podatke o elektronskih komunikacijah. To je izvajala preko četrletnih, letnih in po potrebi dodatnih zbiranj podatkov, ki potekajo preko elektronskih vprašalnikov. Ključno je poudariti, da je za Agencijo bistveno, da zbrani podatki odražajo dejansko stanje na trgu elektronskih komunikacij v Sloveniji. Zagotavljanje kakovostnih podatkov je ključnega pomena, saj ti podatki služijo kot osnova za regulativne odločitve ter oblikovanje poslovnih strategij deležnikov. Agencija se redno usklajuje s ponudniki elektronskih komunikacij, da zagotovi točnost in

zanesljivost podatkov. Poleg tega izvaja navzkrižno preverjanje podatkov z že pridobljenimi informacijami, kar prispeva k izboljšanju kakovosti podatkov.

Zbrani in usklajeni podatki so ključni za Agencijo, saj na njih temeljijo regulativne odločitve in oblikovanje politike na področju elektronskih komunikacij. Te podatke Agencija uporablja za pripravo poročil za različne zakonsko opredeljene nacionalne in mednarodne institucije. Hkrati pa določene podatke objavlja na svojih spletnih portalih, kot je eAnalitik, ki je namenjen predstavitvi podatkov na trgu elektronskih komunikacij v Republiki Sloveniji.

Agencija tudi izpostavlja, da zbrani podatki niso zgolj za notranjo uporabo, temveč so pomembni za zainteresirano javnost, ki na podlagi teh podatkov oblikujejo svoje poslovne strategije. Agencija pripravlja poročila za različne nacionalne in mednarodne institucije ter objavlja četrtna poročila o razvoju trga elektronskih komunikacij. Prav tako vključuje te podatke v svoje letno poročilo.

Ta pristop k zbiranju, upravljanju in uporabi podatkov jasno prikazuje predanost Agencije zagotavljanju kakovostnih informacij, ki podpirajo regulacijo in poslovno odločanje v sektorju elektronskih komunikacij. To je ključno za ustvarjanje regulativne predvidljivosti in konsistentnosti, ter hkrati omogoča deležnikom, da oblikujejo svoje strategije na podlagi zanesljivih podatkov.

Agencija je v letu 2022 in 2023 nadaljevala z zbiranjem podatkov mobilnih operaterjev o mednarodnem gostovanju za potrebe Banke Slovenije in Statističnega urada Republike Slovenije. Agencija vse podatke, ki jih pridobi od mobilnih operaterjev in temeljijo na podlagi podatkov o trajanju podatkovnih sej združi in jih anonimizirane v obliki mesečnih poročil posreduje Banki Slovenije, v obliki četrtnih in letnih poročil pa Statističnemu uradu Republike Slovenije za potrebe različnih analiz.

Agencija je v letu 2022 in 2023 v zahtevanih rokih pripravila in posredovala poročila vsem nacionalnim in mednarodnim institucijam, od katerih je prejela redne in dodatne vprašalnike. Tako je v letu 2022 posredovala 35 poročil dvema nacionalnim in štirim mednarodnim institucijam ter 33 poročil v letu 2023. Ker gre za redna in dodatna poročila, ki jih Agencija vsako leto pripravlja in posreduje nacionalnim in mednarodnim institucijam, bo te trajne naloge izvajala tudi v letu 2024. Nadalje, je Agencija tako v letu 2022 kot tudi v letu 2023 redno četrtno objavljala določene podatke o trgu elektronskih komunikacij v Sloveniji na portalu eAnalitik (<https://eanalitik.akos-rs.si>) in bo s to prakso nadaljevala v letu 2024. V predmetnem obdobju je portal vsebinsko dopolnjevala, poskrbela za njegovo vzdrževanje in nadgradnje v okviru elektronskih komunikacij ter drugih področjih svojega delovanja. V letu 2022 je z izbranim zunanjim izvajalcem podpisala Pogodbo za vzdrževanje, podporo, upravljanje in nadgradnje spletnega portala eAnalitik. Prav tako je z zunanjim izvajalcem skozi opazovana obdobja reševala različne težave, ki so se pojavljale v zvezi z njegovim delovanjem. Skladno z novim ZEKom-2 je tudi ažurirala ustrezno vsebino na slovenski in angleški različici eAnalitika.

Agencija je na podlagi uspešno zaključenega postopka preverjanja ustreznosti prispelih ponudb javnega naročila objavila odločitev o oddaji javnega naročila izbranemu izvajalcu in konec 2021 sklenila štiriletno pogodbo za izdelavo, implementacijo in vzdrževanje informacijskega sistema za zbiranje podatkov. Sledil je začetek izvedbe faze analize uporabniških zahtev in načrtovanja programske rešitve preko uporabniških delavnic, sočasno z analizo obstoječega dela in procesov pa se je v začetku 2022 pričela tudi faza oblikovanja in razvoja programske opreme. Vseskozi so bili pomembni delovni procesi, ki jih je bilo potrebno popisati, optimizirati in prilagajati, saj uporaba novega informacijskega sistema pomeni tudi izvajanje novih uporabniških aktivnosti ali spremenjenega načina delovnih procesov. Povezanost novega informacijskega sistema s SI-PASS centralnim avtentikacijskim sistemom

bo pomenila poleg enotnega dostopa do sistema za vse uporabnike tudi prijavo z varnimi dovoljenimi sredstvi e-identifikacije tako za domače in tuje zavezanke za poročanje, kar narekuje kontrolirani dostop do podatkov zavezancev in varnostno boljšo zaščito podatkov pred nepooblaščenimi vpogledi v podatke. Čeprav je Agencija pri pripravi tehničnih specifikacij za modernizacijo sistema, na podlagi do tedaj pridobljenega znanja in izkušenj, z vso skrbnostjo, prepoznala določene uporabniške zahteve kot pomembne in potrebne za implementacijo v sistemu in jih zato vključila v tehnične specifikacije ter ocenila potreben čas za razvoj, se je tekom projekta izkazalo, da je za njihovo doseglo potrebno izvesti še veliko ostalih dodatnih aktivnosti. Tako sta Agencija in izvajalec avgusta 2023 sklenila aneks k pogodbi, s katerim se je podaljšal rok za zagon informacijskega sistema na produkcijsko okolje. Novi predviden plan tako predvideva zagon sistema v avgustu 2024.

Agencija je v letu 2022 in v letu 2023 izvedla tako analizo maloprodajnih cen širokopasovnih priključkov kot tudi analizo veleprodajnih cen širokopasovnih priključkov ter na svoji spletni strani objavila tudi povzetke obeh analiz in dodatno svoje izsledke predstavila v infografiki. Za analizo razvoja maloprodajnega trga širokopasovnih storitev in stanje konkurenčnosti na njem je Agencija leta 2022 in 2023 od vseh operaterjev, ki tovrstne storitve ponujajo in so na tem trgu aktivni, zbrala podatke, jih validirala in analizirala, pri čemer pa je z namenom zagotovitve visoke kakovosti zbranih podatkov z vsemi deležniki tudi poglobljeno sodelovala in jim nudila vso potrebno tehnično in vsebinsko podporo pri pripravi podatkov. Zbiranje podatkov se vsakoletno izvaja med majem in avgustom, obdelava in analiza pa se zaključujeta v septembru, z objavo analize, ki je sklepno dejanje tega vsakoletnega zbiranja. Z nalogo bo Agencija nadaljevala tudi vnaprej, saj gre za stalno obveznost.

Poleg vsakoletne priprave analize maloprodajnih storitev širokopasovnega dostopa Agencija te podatke uporablja pri izpolnjevanju svojih obveznosti na področju regulacije trga elektronskih komunikacij, med drugim tudi pri geografskih analizah, ki so sestavni del analiz upoštevanih trgov in drugih analiz na področju elektronskih komunikacij.

Agencija redno spremlja stanje na infrastrukturnem trgu elektronskih komunikacij in v primeru zaznanih sprememb izvede še posodobitev podatkov v svojem prostorskem informacijskem sistemu. Slednji tudi sicer z združevanjem možnosti poizvedovanja po različnih bazah podatkov agenciji omogoča celosten pregled tako nad stanjem infrastrukture kot tudi maloprodajnimi storitvami elektronskih komunikacij in vsemi povezanimi podatki. Urejene baze podatkov in ažurno stanje le teh igrata namreč izredno pomembno vlogo pri vsakodnevnem delu Agencije kot regulatorja, saj so prav ustrezni podatki temelj in podlaga za ugotavljanje stanja na trgu in posledično za sprejemanje odločitev pri oblikovanju regulatorne politike in obveznosti ter za odločitve, ki jih Agencija v okviru svojih nalog sprejema. S spremljanjem in posodobitvami bo Agencija nadaljevala tudi vnaprej, saj gre za njeno stalno obveznost.

Agencija je na podlagi zbranih podatkov opravila v letu 2023 tudi geografski analizi upoštevne trga 1 in upoštevne trga 3b z namenom preveritve in posodobitve seznama naselij, v katerih so se v času od navedene analize upoštevne trga že vzpostavili takšni pogoji za konkurenčno delovanje operaterjev na trgu, ki bodisi ne zahtevajo več cenovne regulacije (upoštevni trg 1) bodisi predhodna regulacija zaradi strukture, ki se nagiba k učinkoviti konkurenci, ni več potrebna (upoštevni trg 3b). Razširjenost infrastrukture elektronskih komunikacij v naseljih pa sodi med kriterije, ki jih z omenjeno analizo Agencija preverja.

Agencija je pristojna tudi za nadzor nad izvajanjem večine določb poglavja »Gradnja omrežij in pripadajoče infrastrukture ter spodbujanje poveztivosti« ZEKom-2, med katere sodi tudi vpis v

evidenco infrastrukturnih omrežij ter objektov (15. člen ZEKom-2). Za izvajanje številnih obveznosti zakona in podzakonskih aktov so ustrezni zgolj visokokakovostni podatki, zato bo Agencija z izvajanjem nadzora, v primeru zaznanih nepravilnosti pri rednem in izrednem spremljanju stanja, nadaljevala še naprej.

Agencija je s sprejemom ZEKom-2 prevzela pristojnosti preverjanja tržnega interesa v okviru postopkov javnih gradenj odprtih širokopasovnih omrežij v Republiki Sloveniji. S tem zakonom je bila v nacionalno zakonodajo prenešena tudi obveznost izvedbe geografskih pregledov dosega in investicij v visokozmogljiva omrežja elektronskih komunikacij. Agencija je s tem namenom prilagodila in nadgradila prostorski informacijski sistem in v letu 2023 izvedla prvo poizvedovanje za izkaz tržnega interesa za gradnjo visokozmogljivih omrežij oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih omrežij s prenosno hitrostjo najmanj 100 Mb/s k uporabniku na celotnem območju Republike Slovenije v naslednjih treh letih. Geografske preglede dosega bo izvedla v zaključku leta 2023. Naprej bo omenjeni obveznosti zagotavljala na zahtevo oziroma v predpisanih rokih.

Agencija je v letu 2022 izvedla optimizacije svojega prostorskega informacijskega sistema za nemoteno in učinkovito delovanje in vzpostavila neposredno spletno povezavo na spletne strežnike Geodetske uprave Republike Slovenije in na ta način avtomatsko prejemale posodobitve podatkov elektronskih komunikacij, s čimer je poskrbela za ažurnost podatkov. Zaradi celovite prenove strežnikov na strani Geodetske uprave je storitev v letu 2023 prenehala delovati, zato bo Agencija, takoj ko bo tovrsten prevzem spet mogoč, izvedla spremembe skripte za ponovno delovanje teh spletnih servisov.

V letih 2022 in 2023 je izvedla ostale optimizacije predvsem z namenom stabilnega in odzivnega delovanja internega prostorskega sistema in Geoportala, slednjega je v letu 2023 predstavila tudi v mobilni verziji, saj število dostopov z uporabo mobilnih naprav strmo narašča. Agencija je v letu 2023 Geoportal obogatila z novimi prostorskimi sloji in sicer s prikazi pokritosti mobilnih 5G omrežij po posameznih operaterjih, kar v Sloveniji pred tem na enem mestu še ni bilo realizirano, ter s prikazom možnosti sprejema signalov prizemne digitalne avdio radiodifuzije T-DAB+. Geoportal tako trenutno združuje že več kot 60 aktualnih prostorskih slojev podatkov. Agencija bo tudi nadalje skrbela za objavlanje novih slojev podatkov na Geoportalu in tako omogočila dostop do podatkov, ki niso poslovna skrivnost in še niso bili javno objavljeni.

Agencija je ohranila visoko stopnjo aktivnosti pri mednarodnem sodelovanju z organom BEREC, Evropsko komisijo, ITU, IRG ter ostalimi inštitucijami in nacionalnimi regulatorji elektronskih komunikacij s pristojnostmi s tega področja. V letu 2022 so zaposleni agencije aktivno sodelovali v strokovnih delovnih skupinah organa BEREC »Razvoj fiksni omrežij« pri projektu, ki se je nanašal na posodobitev kriterija smernic BEREC za visokozmogljiva omrežja ter »Statistika in indikatorji« pri projektu, ki se je nanašal na 22. člen EECC. V okviru slednjega je bila organizirana tudi delavnica, kjer sta predstavnika agencije predstavila prostorski informacijski sistem in delovanje Geoportala, čemur so prisotni predstavniki tujih regulatorjev sledili z izjemnim zanimanjem. V letu 2023 so zaposleni tudi aktivno sodelovali v »ad hoc« aktivnostih strokovne delovne skupine »Obveznosti in nadzor trga« organa BEREC. Agencija bo tudi v prihodnje aktivno pokrivala tovrstno tematiko v okviru BEREC skladno z njegovim letnimi programi dela in strategijami.

Po sprejemu nove zakonodaje (ZEKom-2) je Agencija pripravila Splošni akt za pregled in napoved postavitve omrežij ter izvedbo poizvedovanja po tržnem interesu za gradnjo visokozmogljivih omrežij (Uradni list RS, št. 34/23).

Agencija skladno z vsem navedenim zaključuje, da so akcije št. 8–10, 14, 15, 17 trajne delovne naloge, ki jih je izvedla v letu 2022 in 2023 in jih bo izvajala tudi v letu 2024. Akcije št. 16, 18 so bile v celoti realizirane. Medtem ko je akcija št. 11 še v teku in bo realizirana v letu 2024. Akcija št. 12, 13 sta periodični nalogi, ki ju je Agencija izvedla v letu 2022 in 2023 ter ju bo izvedla tudi v drugi polovici leta 2024.

2.1.3 Odpravljanje izkrivljanja ali omejevanja konkurence

Na področju odpravljanja izkrivljanja ali omejevanja konkurence si je Agencija v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij:

- **Akcija 19:** Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi in ostalimi deležniki glede zmanjševanja stroškov gradnje telekomunikacijske infrastrukture (direktiva BCRD).
- **Akcija 20:** Nudenje podpore ministrstvu in drugim organom v okviru pristojnosti Agencije.
- **Akcija 21:** Zagotavljanje splošnega dostopa do visokozmogljive fiksne in mobilne povezljivosti preko regulatornih odločb in drugih ukrepov Agencije.
- **Akcija 22:** Izvajanje nadzora nad izvajanjem regulativnih ukrepov z namenom ugotavljanja morebitnega izkrivljanja ali omejevanja konkurence na trgu elektronskih komunikacij.
- **Akcija 23:** Spodbujanje končnih uporabnikov k prijavi kršitev, ki so posledica regulativnih ukrepov na veleprodajnem nivoju.
- **Akcija 24:** Sodelovanje z iskalci dostopa, ki imajo dostop do relevantnih dokazov in s tem pripomorejo k učinkovitemu izvajanju nadzora.
- **Akcija 25:** Navzkrižno preverjanje podatkov na področju preverjanja pravilnosti izvajanja naloženih KPI-jev.
- **Akcija 26:** Aktivno sodelovanje pri pripravi evropske zakonodaje in drugih relevantnih dokumentov.
- **Akcija 27:** Nadzorovanje izvajanja simetričnega dela regulacije in odprtosti omrežij, zgrajenih z državno pomočjo v okviru GOŠO projektov.

Pregled izvedenih aktivnosti

Agencija preprečuje izkrivljanje oziroma omejevanje konkurence na trgu z ukrepi iz svojih pristojnosti, pri čemer je najpomembnejša predhodna regulacija z ukrepi, ki jih Agencija nalaga operaterjem s pomembno tržno močjo. Poleg tega Agencija nadzoruje izvajanje pogojev enakopravnosti dostopa v odprtih širokopasovnih omrežjih, zagotavlja dostop do infrastrukture na podlagi simetrične regulacije ter rešuje medoperaterske spore.

Agencija glede zmanjševanja stroškov gradnje telekomunikacijske infrastrukture redno sodeluje z lokalnimi skupnostmi in ostalimi deležniki tako s strokovno pomočjo na terenu kot z izobraževalno dejavnostjo. V poročanem obdobju je za lokalne skupnosti in infrastrukturne operaterje izvedla 6 delavnic, povezanih z gradnjo omrežij in z namenom spodbujanja skupnih gradenj in souporabe infrastrukture.

Predstavniki agencije so v letu 2022 redno nudili strokovno podporo SDP, ki se je v začetku leta 2023 preoblikovala v Ministrstvo za digitalno preobrazbo, in sicer pri pripravi Načrta razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030 ter pri pripravi osnutka dodatka k Načrtu razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030, ki določa ključne kazalnike uspešnosti pri doseganju strateških ciljev Republike Slovenije na področju razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2025. Poglobljeno sodelovanje s SDP je potekalo tudi na izvedbenem delu področja razvoja infrastrukture elektronskih komunikacij. Evropska komisija je konec februarja 2023 v obravnavo Svetu in Evropskemu parlamentu predložila predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ukrepih za znižanje stroškov za postavitev gigabitnih elektronskih komunikacijskih omrežij in razveljavitvi Direktive 2014/61/EU (Akt o gigabitni infrastrukturi). Cilj predloga je odpraviti pomanjkljivosti veljavne direktive o znižanju stroškov širokopasovnih povezav (BCRD) ter prispevati k strokovno učinkoviti in pravočasni uvedbi zelo visokozmogljivih omrežij, ki je potrebna za izpolnitev povečanih potreb Evropske unije po poveztivosti. Agencija je predlog temeljito preučila in podala svoje pripombe tako v okviru BEREC kot preko poziva Ministrstva za digitalno preobrazbo. Agencija je sodelovala tudi v pripravi izvedbenega zakona, ki ureja izvajanje DSA v Sloveniji. Agencija bo po predlogu izvedbenega zakona prevzela vlogo Koordinatorja digitalnih storitev. Predlogi v zakonu tudi vnaprej zagotavljajo strokovno in neodvisno delovanje agencije. Agencija je nudila tudi strokovno podporo Ministrstvu za digitalno preobrazbo pri pripravi pravilnikov in uredb, ki jih nalaga ZEKom-2 (kot npr. Uredba o pravici do omrežnih priključnih točk s prednostjo)

Agencija je preko delovnih skupin BEREC sodelovala tako pri sprejemanju BEREC priporočil kot tudi pri oblikovanju skupnih odzivov BEREC na predloge novih evropskih direktiv, uredb, priporočil in smernic.

Agencija podpira konkurenco pri zagotavljanju elektronskih komunikacij, pripadajočih zmogljivosti in storitev preko regulatornih odločb. V času priprave tega dokumenta Agencija ponovno ugotavlja stopnjo konkurenčnosti naupoštevemtrgu 2 »Veleprodajna namenska zmogljivost« in bo na podlagi ugotovitev operaterjem s pomembno tržno močjo izdala regulatorne odločbe z ustreznimi obveznostmi. Naupoštevnihi 1 »Veleprodajni lokalni dostop na fiksni lokaciji« in 3b »Veleprodajni osrednji dostop na fiksni lokaciji za izdelke za množični trg« pa je v letu 2023 pripravila geografski analizi za posodobitev seznamov naselij brez cenovnih obveznosti naupoštevemtrgu 1 oziroma dereguliranih naselij naupoštevemtrgu 3b.

Agencija morebitno izkrivljanje ali omejevanje konkurence na trgu ugotavlja predvsem z nadzorom nad izvajanjem regulativnih ukrepov. Agencija si je pri tem tudi v letih 2022 in 2023 prizadevala uvesti

čim več nadzornih postopkov na lastno iniciativo (ex off), ažurno pa je obravnavala tudi prijave s strani prijaviteljev - končnih uporabnikov ali operaterjev. Vsako leto na ta način obravnava vsaj eno od tematik iz njene pristojnosti, ki je za končne uporabnike in za trg pomembna, tako je v letu 2022 posebno pozornost posvetila cenam na veleprodajnem trgu, v letu 2023 pa sklepanju naročniških pogodb. Skladno z navedenim je Agencija v letu 2022 in 2023 na tem področju izvedla 14 nadzornih postopkov, v katerih je preverjala izvajanje obveznosti dopustitve operatorskega dostopa do določenih omrežnih zmogljivosti in njihove uporabe, obveznost zagotavljanja enakega obravnavanja in obveznost cenovnega nadzora in stroškovnega računovodstva.

Agencija pri vodenju postopkov nadzora vedno vključi kot pričo tudi vsakega deležnika, ki bi pri odkrivanju morebitnih nepravilnosti lahko pomagal z dokazili. Tako je pri izvajanju nadzornih postopkov v zvezi z izvrševanjem regulatornih obveznosti za namene navzkrižnega preverjanja po potrebi za podatke zaprosila tudi pri iskalcih dostopa.

Agencija je izredno obsežen nadzor na področju preverjanja pravilnosti izvajanja naloženih KPI-jev izvedla v letu 2020. Od tedaj pa na trgu niso bile izražene oziroma zaznane nepravilnosti, ki bi zahtevale dodatne aktivnosti agencije na tem področju. Prav tako na področju izvajanja simetričnega dela regulacije in odprtosti omrežij, zgrajenih z državno pomočjo v okviru GOŠO projektov, ni zaznala nobenih nepravilnosti in ni prejela nobene pritožbe, zaradi katere bi morala uvesti nadzorni postopek.

Skupno Agencija ugotavlja, da so akcije št. 19 - 27 na področju odpravljanja izkrivljanja ali omejevanja konkurence trajne delovne naloge, ki jih je Agencija opravljala v letu 2022 in 2023 in jih bo tudi v letu 2024.

2.1.4 Učinkovita uporaba in upravljanje številskega prostora

Agencija si je v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij na področju učinkovite uporabe in upravljanja številskega prostora:

Akcija 28: Spremljanje in sooblikovanje trendov na področju regulacije številskega prostora v Evropi z mednarodnim sodelovanjem v relevantnih delovnih in projektnih skupinah.

Akcija 29: Posodobitev in nadgradnja podzakonskih predpisov, ki se nanašajo na regulacijo oštevilčenja v domači zakonodaji.

Pregled izvedenih aktivnosti

Agencija se je redno udeleževala sestankov v relevantnih mednarodnih delovnih in projektnih skupinah in spremljala trende na področju regulacije številskega prostora v Evropi. Kot članica mednarodne organizacije CEPT/ECC je novembra 2022 gostila dvodnevno hibridno srečanje strokovne delovne skupine za oštevilčenje in omrežja - NaN, (Numbering and networks), ki obravnava specifične tematike v zvezi s številskim prostorom. Tema srečanja je bila predvsem revizija aktualnih CEPT priporočil na področju eksteritorialne uporabe elementov oštevilčenja, naslavljanje komunikacije tehnologije M2M/IoT in harmoniziranega upravljanja kod mobilnega omrežja (MNC).

Pojavu različnih storitev interneta stvari (M2M, IoT, ...), se je prilagodil tudi evropski regulativni okvir, ki sledi potrebi po dodeljevanju nekaterih vrst oštevilčenja subjektom, ki pravno gleda no niso operaterji elektronskih komunikacijskih storitev. Po implementaciji EECC oziroma s sprejetjem ZEKom-2 so bili posledično v letu 2023 prilagojeni vsi podzakonski predpisi, ki se nanašajo na regulacijo upravljanja s številskimi viri.

Ta akcija je zaključena v letu 2023. Vsi splošni akti, ki zadevajo številski prostor so prilagojeni novi zakonodaji in objavljeni v uradnem listu RS. Ti so:

- Splošni akt o prenosljivosti števil in zamenjavi izvajalca storitev dostopa do interneta (Uradni list RS št. 42/23)
- Splošni akt o načinu izračuna višine plačila za uporabo elementov oštevilčenja (Uradni list RS št. 44/23)
- Splošni akt o načrtu oštevilčenja (Uradni list RS št. 55/23)

- Splošni akt o vsebini in obliki vloge za pridobitev odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja (Uradni list RS št. 57/23)

Za zagotavljanje učinkovite rabe elementov oštevilčenja je Agencija:

- vodila uradne evidence o elektronskih komunikacijskih omrežjih in storitvah ter upravljanju elementov oštevilčenja,
- obravnavala vloge za pridobitev odločb o dodelitvi elementov oštevilčenja,
- izdajala soglasja za prenos pravice uporabe elementov oštevilčenja na druge operaterje,
- nadzorovala racionalno rabo dodeljenih števil,
- spremljala izvajanje prenosljivosti števil za končne uporabnike,
- priprava statistik in poročil o prenesenih elementih oštevilčenja, ter
- sodelovanje z upravljalcem centralne zbirke podatkov prenesenih števil.

V okviru zagotavljanja optimalne rabe omejenih dobrin je bila tudi v obravnavanem obdobju pomembna naloga agencije učinkovito upravljanje z množico vseh elementov oštevilčenja v Republiki Sloveniji, s ciljem zagotavljanja njihovega učinkovitega strukturiranja in uporabe ter vodenje uradne evidence operaterjev.

Agencija je v letih 2022 in 2023 na podlagi prejetih vlog izdala 18 odločb o dodelitvi elementov oštevilčenja in 6 odločb o razveljavitvi, prenehanju ali delnem prenehanju odločb. V dveh primerih sta bili v postopku dodelitve izdani negativni odločbi, ker vlagatelj ni uspel upravičiti dodelitve zahtevane količine oziroma vrste elementov oštevilčenja. Za plačilo uporabe elementov oštevilčenja je bilo po uradni dolžnosti izdanih 112 odločb.

Agencija je na podlagi prvega in drugega odstavka 106. člena ZEKom-2 izdala soglasje k prenosu pravice do uporabe elementov oštevilčenja za operaterja, ki se je izpisal iz registra operaterjev, na drugega operaterja, in posledično izdala nove odločbe o dodelitvi elementov oštevilčenja.

Agencija je v okviru rednega dela nadzorovala racionalno rabo dodeljenih števil in spremljala izvajanje prenosljivosti števil za končne uporabnike. V drugi polovici leta 2022 je Agencija gostila več srečanj med upravljavcem centralne zbirke podatkov prenesenih števil in predstavniki operaterjev, kjer so deležniki ob prisotnosti predstavnikov agencije sooblikovali pogodbo o sodelovanju za prihodnjih 5 let.

Agencija je v skladu z zakonodajo pri administrativnih postopkih razveljavitve in ponovne dodelitve elementov oštevilčenja izvajala vse predpisane aktivnosti (pridobitev mnenj zainteresirane javnosti, javni razpis) ter sledila zakonskim časovnim rokom preden elemente oštevilčenja ponovno dodeli. Pozorna je bila tudi na izpolnjevanje pogojev, pod katerimi jih lahko imetniki odločb o dodelitvi elementov oštevilčenja lahko uporabljajo in po potrebi ustrezno ukrepala. V obravnavanem obdobju so se kršitve uredile pred sprožitvijo uradnega postopka.

Pri zaključevanju govornih klicev v lastno omrežje oziroma njihovem posredovanju v omrežje drugega operaterja se operaterji srečujejo s problemom zlorab različnih vrst z namenom pridobitve neupravičenih finančnih koristi. Zlorabe, ki se v največji meri pojavljajo na slovenskem trgu, so zloraba A številke pri klicih oziroma SMS sporočilih, Wangiri zloraba, raztegovanje klica (Call Stretching), zaključevanje klica izven javnega telefonskega omrežja (OTT Bypass) ter klici oziroma SMS sporočila z lažno vsebino, ki poskušajo od končnega uporabnika izvabiti določene osebne podatke. Posledice

navedenih zlorab so zmanjšani prihodki operaterjev v medoperaterskem poslovanju in nezadovoljstvo končnih uporabnikov zaradi nadlegovanja in materialnega oškodovanja. Agencija je v letu 2022 zaradi ugotovljenih opisanih problemov na trgu z namenom iskanja ustreznih rešitev in nudenja podpore operaterjem organizirala več posvetov z operaterji. Poleg skupinskih posvetov je Agencija poslala operaterjem tudi vprašalnike in organizirala sestanke s posamičnimi operaterji, da bi si situacijo na terenu resnično razjasnila. Tako je oblikovala delovno skupino agencije in operaterjev, v okviru katere je predvsem spodbujala operaterje k sodelovanju in dialogu s ciljem reševanja ugotovljenih zlorab na medoperaterski ravni. V letu 2023 je na svoji spletni strani objavila Priporočilo o ravnanju operaterjev v primeru ugotovljenih zlorab pri zaključevanju oziroma posredovanju govornih klicev v posamičnem javnem mobilnem ali fiksnem omrežju v Republiki Sloveniji. Agencija želi s tem priporočilom operaterjem podati smernice za ravnanje ob ugotovljenih zlorabah pri posredovanju oz. zaključevanju klicev in SMS sporočil, z namenom zaščite njihovih lastnih interesov in interesov končnih uporabnikov. V tretjem kvartalu 2023 je agencija tudi ponovno preverila stanje na področju zlorab, da bi ugotovila učinek izdanega Priporočila za ravnanje. Agencija se je z namenom iskanja dobrih praks tudi posvetovala z regulatorji drugih držav.

Agencija preko svojih predstavnikov v letu 2023 sodeluje pri izdelavi poročila organizacije ECC - NaN2 o neveljavnih kličočih številkah ter priporočila iste organizacije o mehanizmih bl okirnanja, ki se lahko izvajajo na mednarodnih linkih za dohodni govorni promet z domnevno lažnimi kličočimi nacionalnimi E.164 številkami.

Agencija je skladno s šestim odstavkom 101. člena ZEKom-2 v Splošnem aktu o načrtu oštevilčenja (Uradni list RS št. 55/23) določila merila za ocenjevanje sposobnosti upravljanja elementov oštevilčenja in nevarnosti izčrpanja elementov oštevilčenja, pri čemer je v največji možni meri upoštevala smernice BEREC. Marca 2023 je skladno s četrtem odstavkom 98. člena ZEKom-2 na svoji spletni strani objavila Pregled dodeljenih elementov oštevilčenja iz nacionalnega načrta oštevilčenja Republike Slovenije in analizo nevarnosti izčrpanja posameznih elementov oštevilčenja⁵.

V tekočem letu Agencija še ni izdala nobene odločbe o dodelitvi negeografskih števil, ki se uporabljajo za izvajanje elektronskih komunikacijskih storitev, ki niso medosebne komunikacijske storitve, kjer bi se elementi oštevilčenja uporabljali na območju drugih držav članic, zato BEREC-u še ni pošiljala nobenih informacij o izdaji takih odločb o dodelitvi elementov oštevilčenja. Posledično na področju eksteritorialne uporabe elementov oštevilčenja ni bilo težav, ki bi terjale sodelovanje Agencije z drugimi evropskimi nacionalnimi regulatornimi organi.

Agencija v zvezi z izvajanjem storitve komunikacije v sili ni zaznala nobene nepravilnosti, je pa v letu 2022 in 2023 vodila 21 prekrškovnih postopkov zaradi zlorabe klica v sili.

Na podlagi enajstega odstavka 200. člena ZEKom-2 je Agencija v soglasju z ministrom, pristojnim za zaščito in reševanje ter ministrom, pristojnim za notranje zadeve, izdala Splošni akt o kakovosti storitev komunikacij v sili.

⁵ <https://www.akos-rs.si/telekomunikacije/raziscite/novice/novica/pregled-dodeljenih-elementov-ostevilcenja-iz-nacionalnega-nacrta-ostevilcenja-republike-slovenije-in-analiza-nevarnosti-izcrpanja-posameznih-elementov-ostevilcenja>

Skladno z navedenim je Agencija na tem področju realizirala akcije št. 28, 30 – 36, 40, 42, 43, ki so trajne delovne naloge in jih je izvedla v letu 2022 in 2023 ter jih bo izvajala tudi v letu 2024. Glede upravljanja z domeno »enum« za končne uporabnike (del akcije 34), pa Agencija nima več pristojnosti po ZEKom-2. Akcije št. 29, 37, 39 so zaključene v letu 2023, medtem ko je akcija št. 41 še v teku. Akcija št. 38 je nova periodična naloga, ki jo je Agencija prvič izvedla v letu 2023 in potem tudi v letu 2024.

2.1.5 Gradnja in razvoj omrežij

Agencija si je v strategiji na področju gradnje in razvoja omrežij zadala izvajanje naslednjih akcij:

Pregled izvedenih aktivnosti

ZEKom-2 je dodatno uredil tudi določena vprašanja na področju postavitve, rabe in razvoja novih omrežij, specifično z vidika skupnih gradenj in souporabe infrastrukture. Agencija je tako v predpisanih rokih v letu 2023 sprejela oba zakonsko predvidena podzakonska akta:

- Splošni akt o preglednosti v zvezi z načrtovanimi gradbenimi deli in o skupni gradnji gospodarske javne infrastrukture (Uradni list RS, št. 34/23 in 41/23 - popr.) ter
- Splošni akt o dostopu do obstoječe fizične infrastrukture (Uradni list RS, št. 42/23).

Splošna akta določata natančnejša pravila med investitorji in lastniki infrastruktur z namenom zagotoviti preglednost načrtovanih gradbenih del na fizični infrastrukturi ter spodbuditi skupno gradnjo in souporabo infrastrukture, kar bi lahko vodilo do zmanjšanja stroškov gradnje in vzdrževanja infrastrukture ter do večje učinkovitosti uporabe infrastrukture.

Agencija je v skladu z ZEKom-2 prenovila Splošni akt o minimalnih zahtevah pri načrtovanju in gradnji stavbne fizične in pasivne komunikacijske infrastrukture ter razdelilnih točk (Uradni list RS, št. 34/23), ki prinaša spremembe glede gradnje napeljave znotraj objektov.

Skladno z napovedanimi aktivnostmi v Strategiji je bilo v predmetnem obdobju izdelano Priporočilo v zvezi s skupno uporabo fizične infrastrukture, ki naslavlja najpogostejše zaplete pri udeležanju souporabe v praksi ter podaja dodatne predloge za preprečevanje neutemeljenega zavračanja ali zavlačevanja v primerih zahtev za dostope. Pri samem zaključku izdelave pa je prav tako Analiza stanja souporabe infrastrukture, kjer je Agencija skušala pridobiti čim več uporabnih podatkov uporabnikov in ponudnikov le-te, vključno z lastniki druge gospodarske infrastrukture.

Spremljanje dinamike gradenj in investicij v elektronska komunikacijska omrežja se kontinuirano izvaja preko spletnega portala infrastrukturnih investicij <http://investicije.akos-rs.si/>, ki se povezuje tudi z drugimi geografsko informacijskimi sistemi in na ta način tvori podatkovno bazo, ki operaterjem nudi možnosti o alternativah, kako čim lažje in ceneje opremiti vsakega uporabnika s povezavo, ki jo bo v prihodnosti potreboval. Portal se osvežuje v realnem času, z nadgrajenimi funkcijami podatkov o pokritosti, personaliziranim obveščanjem investitorjev in zainteresiranih soinvestitorjev v omrežja idr.

Agencija v lastnem prostorskem informacijskem sistemu združuje več podatkovnih zbirk iz uradnih evidenc s podatki, ki jih sama zbira in vzdržuje. Na lastnem prostorskem pregledovalniku (Geoportal AKOS), ki ga je javnosti predstavila leta 2019, redno skrbi za ažurne podatke o obstoječem stanju omrežij. Agencija geoportal nadgrajuje z dodatnimi zbirkami podatkov in novimi prikazi. Tako je v letu 2023 na geoportalu mogoče spremljati tudi prikaz pokritosti mobilnih 5G omrežij po posameznih operaterjih. Gre za novost in pomembno posodobitev, saj Slovenija podatkov o pokritosti s 5G omrežjem na enem mestu doslej ni imela. Portal pa je obogaten tudi s prikazi možnosti sprejema signalov prizemne digitalne avdio radiodifuzije T-DAB+. Meritve za ta prikaz so bile izvedene za vse multiplekse, DAB+ R1, DAB+ R2 in DAB+ R3.

Agencija svoje aktivnosti usmerja v spodbujanje skupnih gradenj in souporabo javne infrastrukture, vključno z reševanjem morebitnih medoperaterskih sporov, z namenom pocenitve gradnje širokopasovnih omrežij visokih prenosnih zmogljivosti. Agencija je v letu 2022 v ponovno reševanje s strani sodišča prejela en spor, ki se je nanašal na delitev stroškov skupne gradnje. Agencija je ugotovila, da sta stranki skupno gradnjo že izvedli in sklenili pogodbo, v kateri sta se odločili za drugačno delitev stroškov, kot jo je z izpodbijano odločbo določila Agencija. Agencija lahko v sporu odloča zgolj, če se investitor in zainteresirani soinvestitor sama ne dogovorita o sklenitvi pogodbe in njeni vsebini (2. odstavek 12. člena ZEKom-2), zato je Agencija predlog za rešitev spora zavrgla.

Agencija je s sprejemom nove nacionalne krovne zakonodaje elektronskih komunikacij prevzela pristojnosti poizvedovanja po tržnem interesu v okviru postopkov javnih gradenj odprtih širokopasovnih omrežij v Republiki Sloveniji. Tako je na podlagi petega odstavka 19. člena ZEKom-2

poleti 2023 objavila javni poziv za izkaz tržnega interesa za gradnjo širokopasovnih omrežij naslednje generacije oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih omrežij s prenosno hitrostjo najmanj 100 Mb/s k uporabniku, ki mu je na voljo 24/7, ne glede na število uporabnikov, prisotnih v tem omrežju, na celotnem območju Republike Slovenije v naslednjih treh letih. Zbrane podatke o izraženem tržnem interesu je posredovala Ministrstvu za digitalno preobrazbo, ki bo v skladu z Načrtom razvoja gigabitne infrastrukture do leta 2030 in iz tega izhajajočega finančnega ukrepa za javno sofinanciranje gradnje širokopasovnih omrežij na belih lisah ter na podlagi 20. člena ZEKom-2 izvedlo javne razpise za sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij naslednje generacije.

ZEKom-2 v 18. členu Agenciji nalaga obveznost izvedbe geografskih pregledov dosega in investicij v visokozmogljiva omrežja elektronskih komunikacij do konca leta 2023 in potem vsake tri leta. Agencija je v zadnjem četrtletju leta 2023 izvedla geografski pregled in poizvedovanje po nameri investitorjev, da bodo do 21. 12. 2026 gradili zelo visokozmogljiva omrežja ali da bodo nadgradili ali razširili obstoječa omrežja tako, da bodo omogočala hitrost najmanj 100 Mb/s.

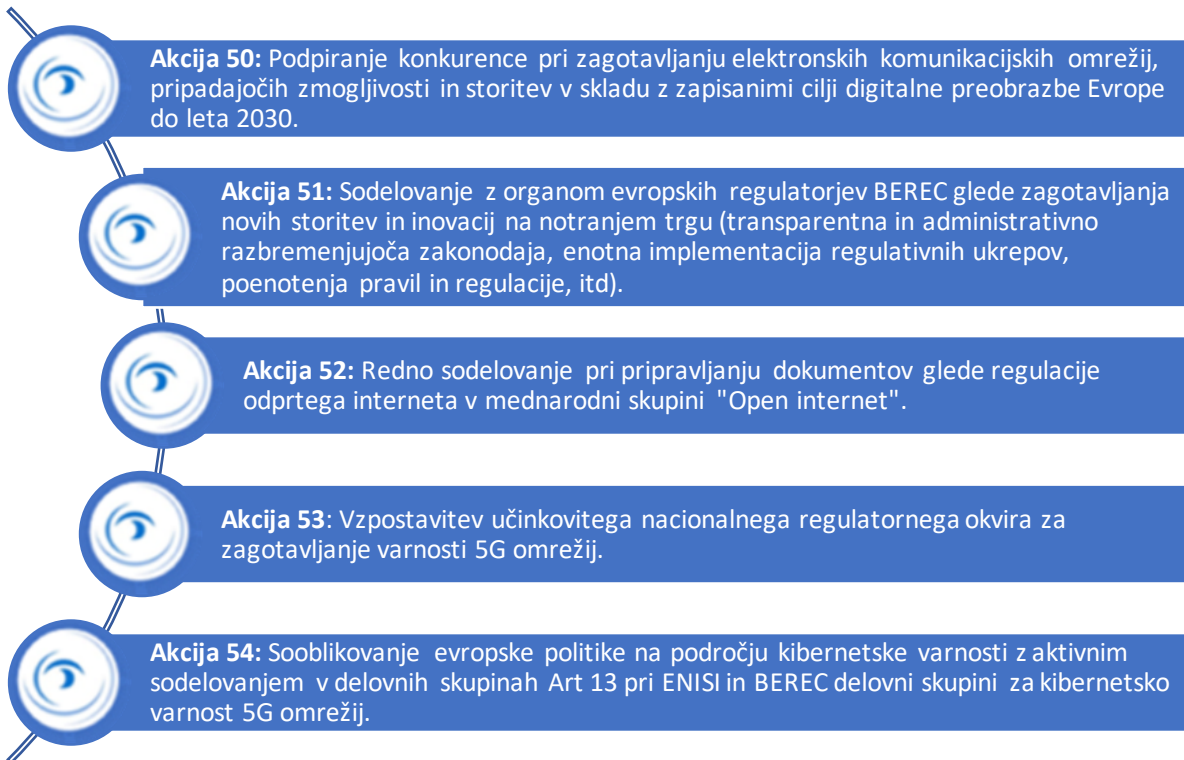
Proaktivno spremljanje in koordinacija investicijskih projektov z vidika skupnih gradenj in souporabe infrastrukture, skupaj z izobraževalno dejavnostjo in strokovno pomočjo tudi na terenu, se je v poročanem obdobju izvajala skladno s planom in strategijo agencije. Tako je Agencija v lanskem in tekočem letu do sedaj izvedla 6 izobraževanj oz. delavnic za lokalne skupnosti in infrastrukturne operaterje, na katerih je udeležence seznanjala z aktualnimi predpisi in regulacijo na področju skupne gradnje, souporabe infrastrukture, vpisov v zbirni kataster GJI in stvarnopravnih omejitev, povezanih z gradnjo omrežij. Obenem pa je Agencija po zakonu pristojna za izvajanje nadzora na omenjenih področjih; tako je v preteklem letu v tem delu zaključila 60 nadzornih postopkov, nadzori v letošnjem letu pa potekajo skladno z zastavljenim planom dela.

Na podlagi napisanega Agencija zaključuje, da so akcije št. 44 – 49 na področju gradnje in razvoja omrežij trajne delovne naloge, ki jih je Agencija opravljala v letu 2022 in 2023 in jih bo tudi v letu 2024.

2.2 Razvoj notranjega trga

2.2.1 Odpravljanje ovir pri zagotavljanju vseevropskih elektronskih komunikacijskih omrežij, pripadajočih zmogljivosti in storitev

Na področju odpravljanja ovir pri zagotavljanju vseevropskih elektronskih komunikacijskih omrežij, pripadajočih zmogljivosti in storitev, si je Agencija zadala izvajanje naslednjih akcij:

Pregled izvedenih aktivnosti

Agencija se v okviru spodbujanja poveztljivosti zavzema za izboljšanje pogojev za širitev in uporabo varnih, konkurenčnih in zanesljivih visoko zmogljivih omrežij na notranjem trgu, ter zagotavljanje nemotenega prehoda med obstoječimi infrastrukturami. V letu 2022 je posodobila regulacijo trgov 1 in 3b, pri čemer je zasledovala cilje digitalne preobrazbe Evrope do leta 2030 ter upoštevala novosti in ukrepe, ki jih prinaša nova direktiva o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (EECC). Tako je kot ena prvih na upoštevni trgih 1 in 3b izdala regulatorni odločbi v skladu z novim zakonikom o elektronskih komunikacijah.

Agencija je na vseh ravneh aktivno sodelovala z organom evropskih regulatorjev BEREC, sooblikovala pomembne dokumente s področja elektronskih komunikacij ter jih pri svojem delu upoštevala v kar največjem obsegu.

V okviru BEREC je Agencija aktivno delovala v ekspertnih delovnih skupinah z različnih področij:

- v skupini regulatorni okvir (RF - Regulatory framework), obravnava regulatorni okvir EU, kamor še dodatno sodijo naloge v povezavi z obvestilom operaterja o delovanju in oštevilčenjem,
- v skupini odprti internet (OI - Open Internet), obravnava vidike odprtosti interneta,
- v skupini načrtovanje in prihodnji trendi (PFT - Planning and Future Trends), obravnava novosti na področju komunikacijske tehnologije, pripravlja strateške dokumente ter je vključen v pripravo programa dela BEREC,
- v skupini tržne in ekonomske analize (MEA - Market and Economic Analysis), ki se osredotoča na vsa vprašanja, povezana s pregledi trga,

- v skupini digitalni trgi (DM - Digital Market), ki obravnava regulacijo digitalnih platform z namenom oblikovanja pravičnejših, bolj odprtih in konkurenčnih digitalnih trgov,
- v skupini končni uporabniki (EU - End Users), ki obravnava tematike v povezavi s končnimi uporabniki,
- v skupini mobilno gostovanje (IR - International Roaming), ki se osredotoča na zadeve, povezane z mobilnim gostovanjem, in na komunikacije znotraj EU,
- v skupini razvoj fiksni omrežij (FNE - Fixed Network Evolution), ki obravnava razvoj fiksni elektronskih komunikacijskih omrežij - uvajanje optičnih vlaken vse bližje končnim uporabnikom, uvajanje novih tehnologij dostopa, zmanjševanje stroškov uvajanja VHCN,
- v skupini razvoj mobilni omrežij (WNE - Wireless Network Evolution), ki obravnava tehnično-razvojne vidike mobilni omrežij elektronskih komunikacij,
- v skupini ukrepi in nadzor trga (RAMM - Remedies and Market Monitoring), ki zagotavlja smernice za učinkovito in dosledno izvajanje ukrepov in zagotavljanje preglednosti s pomočjo spremljanja in nadziranja trga,
- v skupini kibernetska varnost (CS - Cybersecurity), ki se osredotoča na zagotavljanje varnosti, zanesljivosti in zasebnosti elektronskih komunikacijskih omrežij,
- v skupini trajnost (SUS - Ad-hoc Sustainability), ki obravnava različne vidike trajnosti v digitalnem sektorju, vključno z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami.

S pravicami in opolnomočenjem končnih uporabnikov je tesno povezana tudi nevtralnost interneta, ki je obravnavana v skupini "Open internet". Skladno z navedenim je Agencija v letih 2022 in 2023 aktivno sodelovala v skupini za odprti internet. Udeleževala se je usklajevalnih sestankov delovne skupine v zvezi z implementacijo sodb Evropskega sodišča glede ponujanja storitev z ničelno tarifo. Veliko aktivnosti je bilo povezanih z implementacijo Uredbe Sveta EU 2022/350 za izvrševanje sankcij Evropske unije pri blokiranju dostopa do ruskih novinarskih spletnih strani Russia Today in Sputnik. S svojim prispevkom je soustvarila letni poročili BEREC o implementaciji Uredbe o odprtem internetu v letu 2022 in 2023.

Uvedba 5G omrežij prinaša nova tveganja, katerih se zaveda tudi Evropska komisija, ki je že marca leta 2019 na države članice naslovila priporočilo, da zagotovijo visoko stopnjo kibernetske varnosti teh omrežij po vsej Evropi. Agencija je skupaj z Uradom Vlade RS za informacijsko varnost, na podlagi 115. in 116. člena ZEKom-2 pripravila dva splošna akta, ki urejata varnostne zahteve tako za fiksna kot tudi za mobilna omrežja in v katerih je implementirala tudi tehnične in strateške ukrepe za omilitve tveganj, predstavljenih v Naboru orodij za 5G kibernetsko varnost:

- Splošni akt o varnosti omrežij in storitev
- Predlog Splošnega akta o dodatnih varnostnih zahtevah in omejitvah

ZEKom-2 bo skupaj z omenjenima splošnima aktoma predstavljal nacionalni regulatorni okvir za zagotavljanje varnosti 5G omrežij, ki bo v slovenski pravni red ustrezno prenesel nabor orodij za zmanjševanje tveganj v omrežjih 5G.

Agencija kot sopredsedujoča skupaj s hrvaškim regulatorjem HAKOM vodi tudi BEREC delovno skupino za kibernetsko varnost 5G omrežij. Skupina je v letih 2022 in 2023 pripravila več zelo dobrih poročil s

področja kibernetске varnosti, kot na primer »ECA audit recommendations for 5G cybersecurity«⁶ in »An overview of the BEREC work on the Open Radio Access Network (RAN)«⁷, ki so objavljene tudi na spletni strani BEREC⁸ in na ta način prispevala k sooblikovanju evropske politike na tem področju. Zelo aktivna je tudi skupina ECASEC (prej Art 13a), ki je v obravnavanem obdobju pripravila dokument »5G Security Controls Matrix«, ki je zagotovo zelo pomembno orodje tako za izvajanje nadzornih aktivnosti nadzornih organov kot tudi za operaterje, saj igra pomembno vlogo pri zagotavljanju varnosti 5G omrežij.

Skladno z navedenim je Agencija na tem področju realizirala akcije št. 50, 51, 52, in 54, ki so trajne delovne naloge, ki jih je izvedla v letu 2022 in 2023 ter jih bo izvajala tudi v letu 2024. Akcija št. 53 bo dokončno realizirana s potrditvijo in sprejemom Splošnega akta o dodatnih varnostnih zahtevah in omejitvah, ki se pričakuje v letu 2024.

2.2.2 Gradnja in razvoj vseevropskih storitev in povezljivosti

Na področju gradnje in razvoja vseevropskih storitev in si je Agencija v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij:

Akcija 55: Nudjenje strokovne podpore za uresničitev strateških ciljev Republike Slovenije na področju informacijske družbe.

Akcija 56: Prizadevanje za boljši dostop do zelo zmoglјive fiksne in mobilne podatkovne povezljivosti.

Akcija 57: Redno spremljanje novosti na področju standardizacije opreme in sodelovanje pri zastopanju nacionalnih interesov v procesu standardizacije (SIST).

Akcija 58: Prizadevanje za razvoj notranjega trga v korist končnih uporabnikov in poslovnih subjektov s podpiranjem priprave skupnih podlag za gradnjo in razvoj vseevropskih storitev in povezljivosti.

⁶<https://www.berec.europa.eu/en/document-categories/berec/reports/berec-report-on-eca-audit-recommendations-for-5g-cybersecurity>

⁷ <https://www.berec.europa.eu/en/document-categories/berec/reports/an-overview-of-the-berec-work-on-the-open-radio-access-network-ran>

Pregled izvedenih aktivnosti

Agencija je nudila strokovno podporo za uresničitev strateških ciljev Republike Slovenije. Sodelovala je pri pripravi Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2); Strategije razvoja informacijske družbe, Digitalna Slovenija 2030; Akcijskega načrta Strategije digitalnih javnih storitev 2030; izvedbenega zakona, ki ureja izvajanje DSA v Sloveniji, po katerem bo Agencija prevzela vlogo Koordinatorja digitalnih storitev in na podlagi vloge Ministrstva za digitalno preobrazbo izvedla Spremljanje tržnega interesa za gradnjo širokopasovnih interesa za gradnjo visokozmogljivih omrežij oziroma nadgradnjo ali razširitev obstoječih omrežij s prenosno hitrostjo najmanj 100 Mb/s k uporabniku na celotnem območju Republike Slovenije v naslednjih treh letih.

Vprašanja in izzive, ki so se pojavljali na področju razvoja vseevropskih storitev je Agencija redno spremljala in u ukrepi za spodbujanje učinkovite konkurence ustvarjala temelj za dinamično tržno okolje, ki spodbuja inovacije ter trajnostno rast na področju podatkovne poveztljivosti. Sprejeti regulativni ukrepi omogočajo boljši dostop končnih uporabnikov do visoko zmogljive po datkovne poveztljivosti.

Agencija redno in aktivno sodeluje v delovnih skupinah CEPT in Evropske komisije (TCAM), kot član Slovenskega inštituta za standardizacijo (SIST) pa vpliva tudi na sprejemanje standardov Evropskega inštituta za telekomunikacijske standarde (v nadaljevanju: ETSI), kateri omogočajo harmonizirano uporabo radijske in telekomunikacijske opreme na področju skupnega trga in širše. Kot informacija so omenjeni standardi navedeni v Načrtu uporabe radijskih frekvenc (MNC), da lahko proizvajalci poskrbijo za varno in nemoteno uporabo opreme ob tem, da se povečuje konkurenčnost našega gospodarstva in zmanjšuje ogljični odtis na vseh področjih delovanja države.

Agencija je v tem letu (2023), v postopku volitev v okviru SIST dobila svojega predstavnika v Strokovnem svetu za področje elektrotehnike, informacijske tehnologije in telekomunikacij (v nadaljevanju: SS EIT) in s tem še povečala svoj vpliv na standardizacijo. Med nalogami tega strokovnega odbora gre izpostaviti dve:

- skrb za izvajanje letnega programa dela in drugih programskih aktov, ki se nanašajo na pripravo in sprejemanje slovenskih nacionalnih standardov ter drugih standardizacijskih dokumentov, ter
- skrbi za izvajanje splošnega akta, ki se nanaša na sprejemanje drugih nacionalnih, evropskih in mednarodnih standardov ter drugih standardizacijskih dokumentov.

Agencija bo torej tudi v prihodnje nastopala kot pomemben član delovnih teles v okviru SIST, ter s svojim znanjem ter izkušnjami na področju harmonizacije ter standardizacije v okviru regulatomega delovanja na področju omrežij in storitev, v delovnih telesih CEPT ter TCAM delovala tudi še naprej.

V prizadevanju za uresničitev cilja Evropske komisije, da morajo biti do leta 2025 s širokopasovno povezavo 100 Mbit/s, ki jo je možno nadgraditi na gigabitno povezavo, pokrita vsa gospodinjstva, se je razkorak med pokritostjo prebivalstva z omrežji, ki omogočajo vsaj 100 Mbit/s povezavo in naročniškimi razmerji, ki tako hitrost tudi izkoriščajo, nekoliko zmanjšal. Po zadnjih razpoložljivih podatkih za drugi kvartal leta 2023 je v Sloveniji na pakete, ki ponujajo hitrosti vsaj 100 Mbit/s

naročenih 66,2 %⁹ gospodinjstev, medtem ko zadnji uradni objavljen podatek za pokritost z omrežji, ki omogočajo 100 Mbit/s povezave za leto 2021 znaša 85,5 %¹⁰.

Agencija si prizadeva za razvoj notranjega trga v korist končnih uporabnikov in poslovnih subjektov s podpiranjem priprave skupnih podlag za gradnjo in razvoj vseevropskih storitev in povezljivosti. V sklopu enotnega digitalnega trga se na evropskem nivoju pripravlja Akt o gigabitni infrastrukturi, ki bo poenotil skupna pravila za dostop. Agencija je sodelovala pri oblikovanju pripomb na predlog Akta o gigabitni infrastrukturi, ki sta jih podala Ministrstvo za digitalno preobrazbo in BEREC.

Na podlagi napisanega Agencija zaključuje, da so akcije št. 55 – 58 na področju gradnje in razvoja vseevropskih storitev trajne delovne naloge, ki jih je Agencija opravljala v letu 2022 in 2023 in jih bo tudi v letu 2024.

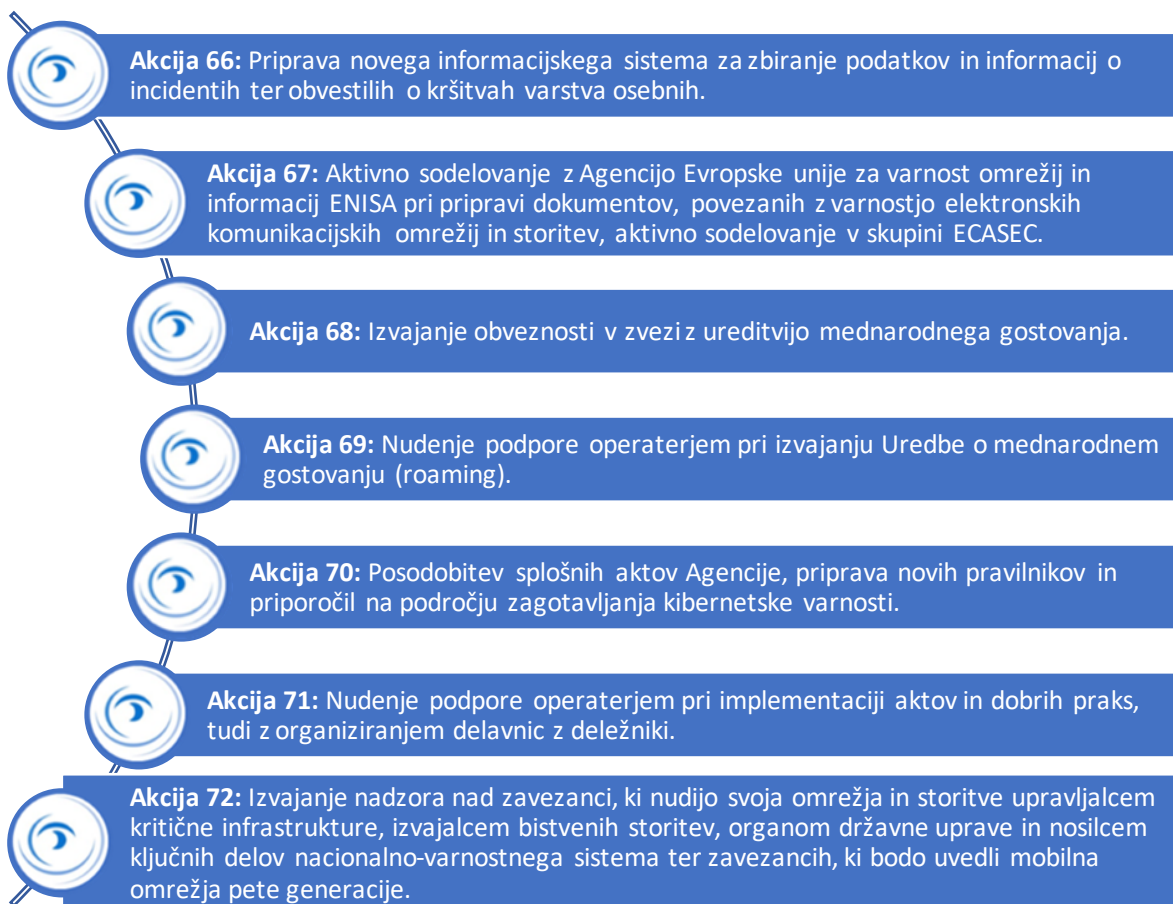
⁹ Vir: e-analitik: dostopno na https://eanalitik.akos-rs.si/?tx_agindicator_filter%5Baction%5D=indicator&tx_agindicator_filter%5Bcontroller%5D=Filter&tx_agindicator_filter%5Bi%5D%5B0%5D=31&cHash=989029bfef478a4dfbb56b458ee73f0b

¹⁰ Vir: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5c90d3ad-60ac-11ed-92ed-01aa75ed71a1>

2.2.3 Usklajenost z drugimi pristojnimi organi na nacionalnem in EU nivoju

Na področju usklajenosti z drugimi pristojnimi organi na nacionalnem in EU nivoju in si je Agencija v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij:

- **Akcija 59:** Sodelovanje z nacionalnimi in mednarodnimi institucijami, pristojnimi na področju elektronskih komunikacij v zvezi s posredovanjem podatkov, ki jih zbira Agencija.
- **Akcija 60:** Nudenje strokovne podpore drugim resornim nacionalnim organom pri doseganju ciljev na področju razvoja trga elektronskih komunikacij.
- **Akcija 61:** Sodelovanje z nacionalnimi regulativnimi organi, organi in organizacijami, pristojnimi na področju elektronskih komunikacij (nudenje strokovne podpore, sodelovanje v Statističnih sosvetih).
- **Akcija 62:** Sodelovanje z Evropsko komisijo, drugimi mednarodnimi regulativnimi organi, organi in mednarodnim organizacijam pristojnimi na področju elektronskih komunikacij (BEREC, ITU, OECD ipd.).
- **Akcija 63:** Mednarodno sodelovanje s sosednjimi in ostalimi evropskimi regulatorji glede vsebine v skupnem interesu, z zastopanjem stališč Slovenije in sooblikovanjem skupnih (prihodnjih) evropskih regulatornih politik.
- **Akcija 64:** Izmenjava dobrih praks in spremljanje trendov na področju elektronskih komunikacij pri sodelovanju v projektih organa BEREC in ostalih institucij z zadevnega področja.
- **Akcija 65:** Spremljanje in aktivno sodelovanje na delavnicah skupine neodvisnih regulatorjev (IRG). Sodelovanje na platformi za izmenjavo znanj in dobrih praks.

Pregled izvedenih aktivnosti

Agencija je v letu 2022, kot tudi v letu 2023 aktivno sodelovala z različnimi institucijami, ki so pristojne na področju elektronskih komunikacij, tako na nacionalni kot mednarodni ravni. Te institucije redno na Agencijo naslavlajo zahteve za pridobitev podatkov, ki jih Agencija zbira od operaterjev na slovenskem trgu elektronskih komunikacij.

Glede na dinamiko razvoja trga elektronskih komunikacij Agencija ocenjuje, da se bodo potrebe po različnih vrstah podatkov v prihodnosti še povečale. Dinamičnost sektorja zahteva nenehno prilagajanje in posodabljanje zbiranja in obdelave podatkov, da bi zagotovili ustrezno regulacijo in kakovostno spremljanje trga.

S svojimi dejavnostmi, pristopom in upravljanjem s podatki se Agencija aktivno vključuje v nacionalno in mednarodno okolje, da zagotovi, da so informacije o slovenskem trgu elektronskih komunikacij ažurne in zanesljive. S tem omogoča boljše uskladitev in učinkovito delovanje v sektorju elektronskih komunikacij ter podpira nadaljnji razvoj tega dinamičnega trga. V letu 2022 in 2023 je Agencija Ministrstvu za kohezijo in regionalni razvoj posredovala podatke za kazalnike digitalizacije za potrebe regionalnega razvoja, enako bo storila tudi v letu 2024 in naprej. Z Ministrstvom za digitalno preobrazbo Agencija redno sodeluje v povezavi z opravili, ki sodijo na ožje ali širše področje trga elektronskih komunikacij. Občinam, kot organom samoupravnih lokalnih skupnosti, Agencija zagotavlja informacije preko Geoportala in po potrebi odgovori na posredovana vprašanja. Agencija glede

podatkov elektronskih komunikacij sodeluje še z Geodetsko upravo Republike Slovenije in nekaterimi ostalimi organi znotraj javne uprave.

Agencija je v letu 2022 in v letu 2023 od različnih nacionalnih in mednarodnih institucij pristojnih na področju elektronskih komunikacij prejela tako dopolnjene redne vprašalnike kot tudi dodatne nove vprašalnike. V vprašalnikih so se začeli zbirati novi kazalniki ali pa so se spremenile obstoječe metodologije zbiranja podatkov, kar je posledica novih tehnologij in/ali novih storitev na trgu elektronskih komunikacij. Posledično je tudi Agencija začela zbirati dodatne podatke od operaterjev dodatnih vprašalnikov.

Na področju elektronskih komunikacij Agencija mednarodno sodeluje z Evropsko komisijo, drugimi regulatornimi organi in mednarodnimi organizacijami pristojnimi na področju elektronskih komunikacij in v povezavi s tem med drugim opravlja naloge, ki jih v slovenski pravni red prenaša ZEKom-2. Agencija je tako v letu 2022 kot tudi v letu 2023 sodelovala z različnimi institucijami na nacionalnem (SURs, BS, AVK, MDP) in mednarodnem nivoju (EK, BEREC, IRG, ITU, OECD, CEPT/ECC in ENISA). V skladu z zakonodajo je za slednje pripravljala različna redna in dodatna poročila ter opravlja validacije poročanih podatkov za pretekla obdobja. Nadalje, delovala je kot članica dveh statističnih svetov, in sicer v Statističnem svetu za informacijsko družbo in Statističnem svetu za dajalce podatkov. V slednjem je aktivno sodelovala, saj je podpredsednica le-tega predstavica Agencije. Članica Agencije pa je imela meseca maja tega leta tudi predstavitev področja dela s podatki na Agenciji. Članom Statističnega sveta za dajalce podatkov so bili tako predstavljeni postopki zbiranja, obdelave in uporabe podatkov, ki jih agenciji posredujejo operaterji omrežja oziroma izvajalci storitev (tako fiksnih kot tudi mobilnih). Poleg predstavitve dela je prezentacija zajemala tudi predstavitev formalnih podlag za delo in sodelovanje z drugimi organi. Sklepno je bilo predstavljeno, kje so podatki, ki jih Agencija pripravi, objavljeni. Agencija je v letu 2022 in 2023 sodelovala pri vseh projektih, ki jih je organ BEREC po programu dela izvajal znotraj strokovnih delovnih skupin in bo tudi v letu 2024 ohranila visok nivo sodelovanja s tem organom na vseh treh ravneh (ekspertne delovne skupine, omrežje stikov in plenarna raven), kar ji bo omogočilo večjo mero seznanjenosti z aktualnimi predpisi, trendi, razvojem, sektorskimi spremembami ter tudi posreden vpliv na sprejemanje in oblikovanje evropske politike in zakonodajnih predpisov.

Pri izpolnjevanju skupnih ciljev EU in vse večji težnji po harmonizaciji digitalnega trga je sodelovanje med področnimi regulatorji ključno. Izmenjava informacij in sodelovanje med evropskimi regulatorji je zaradi narave dela, ki ga Agencija opravlja tako ključnega pomena in prav zato bilateralno sodelovanje Agencija uvršča visoko na seznam svojih prioritet, pri čemer pa še dodaten pomen pripisuje sodelovanju s sosednjimi regulatorji, kar ji omogoča boljši odziv pri reševanju regijskih zadev in potencialne problematike. Dodatno tovrstno sodelovanje agenciji tudi omogoča pridobivanje neprecenljivih sektorskih znanj in informacij. Agencija je tako na tem nivoju skrbela za pozitivno ohranjanje odnosov ter pridobivanje stikov za potrebe mednarodnega sodelovanja. Gostila je srečanja z več regionalnimi in evropskimi regulatorji ter se odzvala vabilom na srečanja, kjer so potekala izmenjevanja dobrih praks in znanj. Zaposleni so se udeleževali konferenc in pripravljali prispevke. Agencija bo s temi praksami nadaljevala tudi v letu 2024 in naprej.

Agencija bo tudi v letu 2024 ostala članica skupine neodvisnih regulatorjev IRG, kjer poteka redna izmenjava znanj, dobrih praks in izkušenj med člani IRG na področjih, ki so komplementarna z delom organa BEREC. IRG letno organizira delavnice za strokovnjake regulatorjev, spletne seminarje in delavnice na višjih nivojih ter omogoča sodelovanje na platformi za izmenjavo in pridobivanje informacij in znanj. V letu 2022 so se zaposleni udeležili izobraževanja na temo geografske

segmentacije in souporabe pasivne infrastrukture v organizaciji te skupine, v letu 2023 pa na temo regulacije digitalnih platform, obenem pa seveda še spletnih seminarjev in brifingov.

Agencija je aktivno sodelovala z Evropsko komisijo preko odbora COCOM, ki ga sestavljajo predstavniki držav članic s sodelovanjem bo nadaljevala tudi vnaprej. V letu 2023 je Agencija v tej luči sodelovala z resornim ministrstvom pri obisku in pregledu stanja na trgu elektronskih komunikacij strani Evropske komisije. V letu 2023 in 2024 bo notificirala spremembi geografskega obsega dereguliranega (trg 3b) in blažje reguliranega (trg 1) območja upoštevni trgov ter sprejem ukrepa na trgu 2. Agencija tudi ves čas spremlja delo in aktivno sodeluje v okviru delovne skupine CEPT/ECC (NaN), pri čemer bo v letu 2024 ponovno gostila eno izmed več-dnevnih delavnic z udeležbo vsaj 10 mednarodnih strokovnjakov.

Prav tako je Agencija sodelovala tudi z Javno Agencijo Republike Slovenije za varstvo konkurence pri analiziranju upoštevni trgov in določanju pomembne tržne moči, ter ji nudila strokovno podporo pri vodenju postopkov iz njenih pristojnosti, Ministrstvu za digitalno preobrazbo in Sekcijo operaterjev elektronskih komunikacij. Ves čas je nudila strokovno podporo drugim resornim nacionalnim organom pri doseganju ciljev na področju razvoja trga elektronskih komunikacij. Prav tako je Agencija v letih 2022 in 2023 skladno z dosedanja prakso in dogovorjenimi protokoli pripravljala poročila za Banko Slovenije in Statistični urad Republike Slovenije.

Tudi v obeh opazovanih letih se je z vprašanji in zahtevami na Agencijo obračala še zainteresirana javnost. Agencija je odgovorila na vsa vprašanja in zahteve, pri čemer je poskrbela, da se je pri uporabi in posredovanju zaupnih podatkov in informacij ohranila stopnja njihove zaupnosti.

ZEKom-2 je Agencijo vodil do revidiranja, posodobitve in prilagoditve svojih splošnih aktov in pravilnikov, da bodo ti upoštevali sodobne potrebe in izzive s hkratno prilagoditvijo novim zakonskim določbam. Pomembno je poudariti, da je izvajanje ZEKom-2 prineslo obsežne spremembe v praksi zavezancev na področju elektronskih komunikacij. Spremembe so in bodo zajemale tako vsebinske spremembe zakonskih določb kot tudi posledične spremembe v splošnih aktih Agencije:

- Splošni akt o obveščanju in vrednotenju varnostnih incidentov ter najavi omejitev ali prekinitev
- Splošni akt o vsebini in obliki obvestila o zagotavljanju javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanju javnih komunikacijskih storitev
- Splošni akt o zbiranju, uporabi in načinu dostopa do podatkov in informacij

Pod okvirom temeljite tehnične in vsebinske prenovе sistema za zbiranje, obdelavo, analitiko in poročanje podatkov o elektronskih komunikacijah je v novem informacijskem sistemu predviden tudi razvoj namenskega modula za zbiranje podatkov in informacij o incidentih (prijava omejitev in prekinitev ter varnostnih incidentov) ter obvestil o kršitvah varstva osebnih. V začetku 2022 se je pričela analiza uporabniških zahtev za področje obvestil in poročil operaterjev. Na podlagi zapisanih uporabniških zahtev v tehničnih specifikacijah in obstoječega načina dela je bil pripravljen obrazec za zajem podatkov o kršitvah varnosti ali celovitosti, omejitvah ali prekinitev zaradi dograditev, posodobitev ali vzdrževanja, omejitvah ali prekinitev zaradi okvar ali napak ter kršitvah varstva osebnih podatkov, ki jih Agenciji posredujejo operaterji, na podlagi tedaj veljavnega zakonskega okvira. Konec 2022 je bila vsebina obrazca večkrat spremenjena zaradi sprememb pri definiranih tipih dogodkov (varnostni incidenti), ki jih je uvedel 118. člen (obveznost obveščanja in poročanja o varnostnih incidentih) in 119. člen (vrednotenje varnostnega incidenta) novega ZEKom-2. Na tej osnovi je Agencija lahko pričela s pripravo povsem novega izvedbenega Splošnega akta o obveščanju in vrednotenju varnostnih incidentov ter najavi omejitev ali prekinitev, ki je stopil v veljavo 7.7.2023,

Končna implementacija funkcionalnosti v sistemu in zagon na produkcijskem okolju je predvidena v letu 2024.

Agencija se aktivno mednarodno udejstvovanje pri sooblikovanju evropske politike na področju zagotavljanja varnosti elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev. Decembra 2020 je Evropska komisija pripravila predlog prenovljene Direktive o ukrepih za visoko skupno raven varnosti omrežij in informacijskih sistemov v Uniji (NIS 2 Direktiva), ki v ta regulatorni okvir na novo predlaga vključitev operaterjev elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev.

Agencija sodeluje delovni skupini BEREC za kibernetsko varnost, ki tesno sodeluje z Evropsko komisijo, koordinacijsko skupino za NIS in ENISO ter tudi ekspertno skupino ECASEC. Nekaj konkretnih dokumentov, ki so plod tudi tega sodelovanja je navedenih v poglavju Razvoj notranjega trga. Še več pa jih pričakujemo do konca leta 2023.

Agencija je tudi v letu 2022 in 2023 nadaljevala s podporo operaterjem pri izvajanju Uredbe o mednarodnem gostovanju (roaming). Pri tem so morali operaterji v skladu s spremembami uredbe opredeljenimi v TSM uredbi in spremembami Uredbe glede pravil za veleprodajne trge gostovanja ter določili opredeljenimi v Izvedbeni uredbi o politiki poštene uporabe (PPU) in metodologiji za oceno vzdržnosti ukinitve maloprodajnih pribitkov končnim uporabnikom omogočati gostovanje v državah Evropskega gospodarskega prostora (EGP) brez dodatnih stroškov (RLAH). Decembra 2021 sta Svet EU in Evropski parlament dosegla dogovor o predlogu nove Uredbe o gostovanju, ki je prinesla nove, še nižje veleprodajne cene reguliranih storitev v gostovanju vse do leta 2032. Nova uredba poleg še nižjih cen gostovanja prinaša novosti predvsem na področju zaščite končnega uporabnika ter enakem nivoju kakovosti storitev v gostovanju kot doma. V ta namen je Agencija spomladi 2022 organizirala virtualni posvet z operaterji, kjer jim je predstavila novosti nove Uredbe in bila v pomoč operaterjem pri implementaciji le-te. Prav tako je Agencija izvajala aktivnosti za odobritev pravice do zaračunavanja pribitkov v primeru nevzdržnosti domačega modela zaračunavanja za enega od operaterjev in mu pribitek, tako v letu 2022 kot 2023, tudi odobrila. Redno je tudi vodila postopke priglasitve politik poštene obravnave s strani operaterjev, izvajala nadzor RLAH ter obravnavala pritožbe uporabnikov v zvezi z uveljavljanjem PPU.

Posodobljen Splošni akt o vsebini in obliki obvestila o zagotavljanju javnih komunikacijskih omrežij oziroma izvajanju javnih komunikacijskih storitev natančno opredeljuje, katere informacije morajo biti vključene v obvestila, ki jih morajo zavezanci posredovati. Splošni akt prav tako določa vsebino podatkov, ki jih Agencija in Organ evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) potrebuje za vzdrževanje uradne evidence operaterjev in izvajanje nadzora. To vključuje informacije, ki so ključne za spremljanje in regulacijo sektorja elektronskih komunikacij ter zagotavljanje skladnosti z zakonodajo. Ta splošni akt igra ključno vlogo pri zagotavljanju skladnosti z zakonodajo in učinkoviti komunikaciji med zavezanci in regulativnimi organi ter prispeva k transparentnosti in urejenosti sektorja elektronskih komunikacij v Republiki Sloveniji.

Splošni akt o zbiranju, uporabi in načinu dostopa do podatkov in informacij na novo vključuje pridobivanje podatkov tudi od drugih imetnikov podatkov in informacij (drugi regulativni organi in drugi pristojni organi, pa tudi druga podjetja, ki delujejo v sektorju elektronskih komunikacij ali sorodnih sektorjih v primeru, če Agencija na podlagi zbranih podatkov in informacij ne more zadovoljivo opravljati svojih nalog v skladu z zakonom in predpisi Evropske unije) ter način dostopa do objav podatkov in informacij.

Evropska komisija je konec leta 2020 v Uradnem listu EU objavila Delegirano uredbo, v kateri je določila enotne najvišje veleprodajne cene zaključevanja govornih klicev v mobilnih in fiksnih omrežjih (MTR in FTR) na ravni EU, ki jo lahko zaračunavajo operaterji za zagotavljanje storitev zaključevanja govornih klicev v mobilnih in fiksnih omrežjih. Nove cene, ki so nižje od obstoječih, katere so bile do sedaj regulirane s strani nacionalnih regulatorjev, so stopile v veljavo 1. julija 2021. Skladno z napisanim je agencija v drugi polovici leta 2021 z odločbami razveljavila do takrat naložene obveznosti cenovnega nadzora na upoštevni trgih Zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnem mobilnih telefonskih omrežjih in Zaključevanje klicev v posameznih javnih fiksnih telefonskih omrežjih na fiksni lokaciji.

Agencija je že v fazi sprejemanja splošnih aktov organizirala več delavnic z operaterji. Po uveljavitvi splošnih aktov pa bo operaterjem nudila podporo pri implementaciji, skladno z njihovimi potrebami in željami.

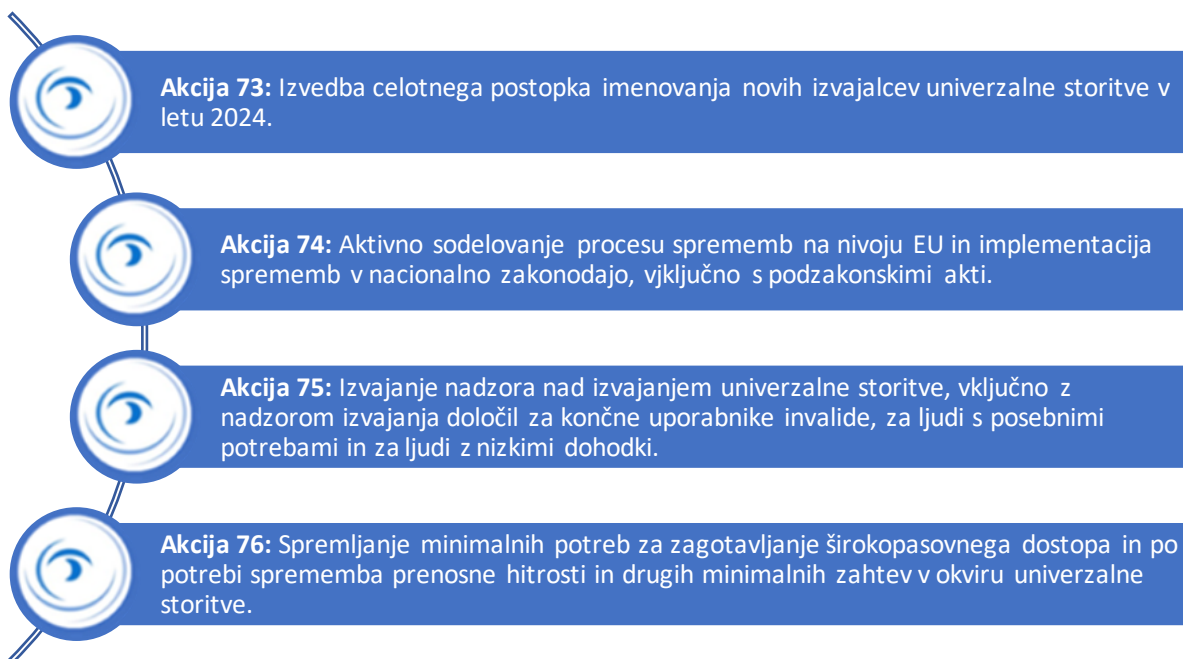
Za nadzor nad zavezanci, ki nudijo svoja omrežja in storitve upravljalcem kritične infrastrukture, izvajalcem bistvenih storitev, organom državne uprave in nosilcem ključnih delov nacionalno-varnostnega sistema ter zavezancih, ki bodo uvedli mobilna omrežja pete generacije se za enkrat ni pokazala posebna potreba. Splošni akt s posebnimi zavezami za te zavezance pa še ni bil sprejet.

Na podlagi napisanega Agencija zaključuje, da so akcije št. 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 68, 71 in 72 trajne delovne naloge, ki jih je Agencija izvedla v letu 2022 in 2023 in jih bo izvedla tudi v letu 2024. Akcija 70 je bila v celoti realizirane, akcija št. 66 pa je še v teku.

2.3 Uveljavitev interesov državljanov

2.3.1 Dostop do ustrezne univerzalne storitve vsem državljanom RS po dostopnih cenah

Na področju dostopa do ustrezne univerzalne storitve vsem državljanom RS po dostopnih cenah in si je Agencija v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij:

Pregled izvedenih aktivnosti

Sodobna univerzalna storitev mora biti dostopna vsem prebivalcem, kar je potrebno doseči z minimalnim izkrivljanjem trga. Agencija je z dnem 13. 4. 2021 povečala prenosno hitrost primerno za funkcionalen dostop do interneta na 10 Mbit/s k uporabniku in 1 Mbit/s od uporabnika in bo tudi v prihodnje sledila trendu potreb uporabnikov na tem področju.

ZEKom-2 je spremenil določila na področju univerzalne storitve. Uvaja se minimalen nabor storitev, ki jih lahko podpira storitev ustreznega širokopasovnega dostopa (med drugim elektronska pošta, spletno bančništvo, iskanje zaposlitve, videoklici), kar je pomembno pri izračunu prenosne hitrosti, primerne za širokopasoven dostop do interneta. Kot del univerzalne storitve ostaja univerzalni imenik, dostop do govorilnic pa ni več del univerzalne storitve. Ukrepe za uporabnike s posebnimi potrebami in zagotavljanje cenovnih opcij za potrošnike z nizkimi dohodki bodo morali izvajati oziroma zagotavljati vsi operaterji z izjemo tistih, ki jim bo to predstavljalo preveliko breme, financiranje teh ukrepov pa bo prevzel proračun Republike Slovenije. Agencija je v okviru svojih pristojnosti sodelovala v postopku sprejema ZEKom-2, kar vključuje tudi področje univerzalne storitve.

Agencija je v polletnem obdobju po sprejemu ZEKom-2 (do konca maja 2023), pripravila vse splošne akte s področja univerzalne storitve:

- Splošni akt o prenosni hitrosti primerni za širokopasoven dostop do interneta,
- Splošni akt o kakovosti univerzalne storitve,
- Splošni akt o načinu upoštevanja meril glede nudenja cenovnih opcij za potrošnike z nizkimi dohodki v okviru univerzalne storitve in
- Splošni akt o izračunu neto stroškov univerzalne storitve.

Splošni akti so nastali na podlagi podobnih splošnih aktov, nastalih na podlagi ZEKom-2, z vključenimi nujnimi posodobitvami in poenostavitvami. V okviru priprave SA o prenosni hitrosti je Agencija pripravila tudi krajšo analizo prenosne hitrosti, v kateri je ugotovila, da je bila prenosna hitrost v začetku leta 2023 še ustrezna.

Agencija je izvajala redne aktivnosti v zvezi z univerzalno storitvijo, kot je preučitev letnih poročil izvajalcev univerzalne storitve, odgovori na vprašanja končnih uporabnikov ter presoja posameznih lokacij, ali je končni uporabnik upravičen do univerzalne storitve. Ravno tako je Agencija na svojih portalih promovirala univerzalno storitev. Agencija ni startala nobenega nadzornega postopka, saj ni prejela nobene prijave oziroma ni zaznala potencialnih kršitev na tem področju.

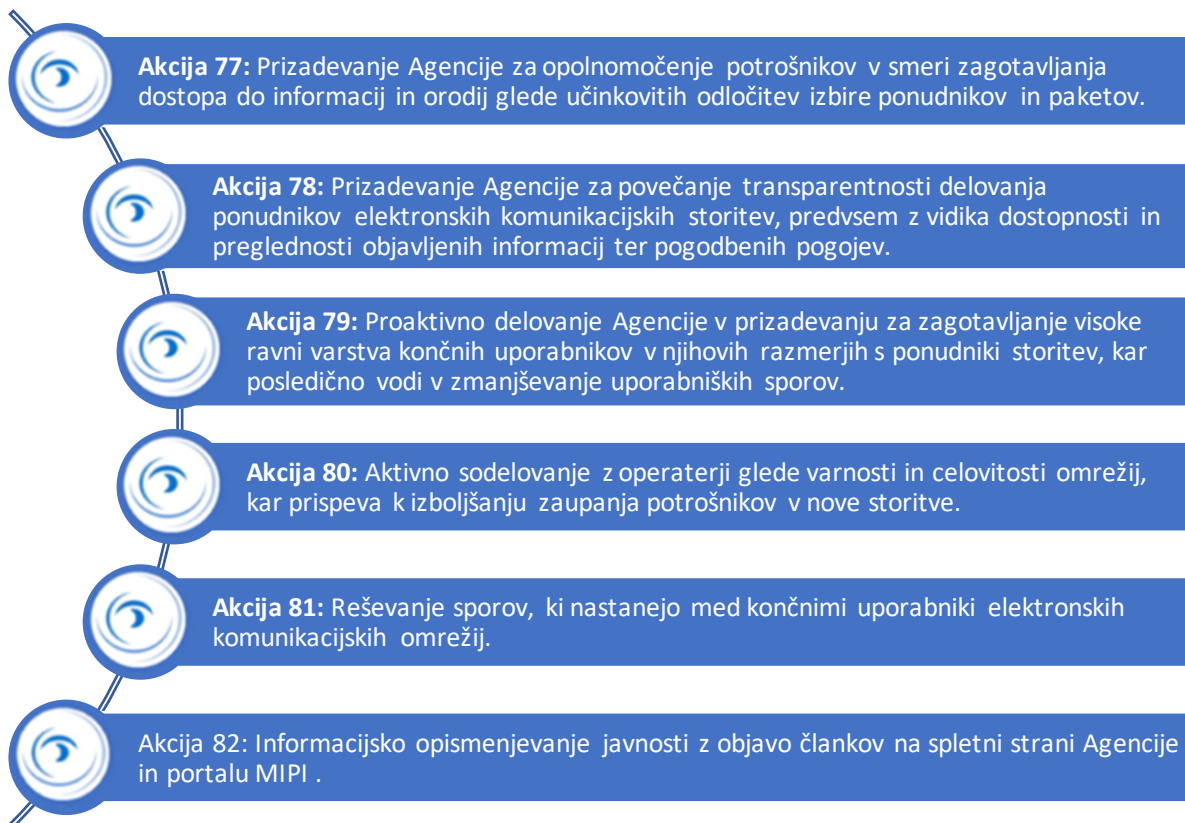
Agencija je izvedla postopek določanja izvajalcev univerzalne storitve leta 2019, veljavnost vseh odločb se izteče 2.12.2024. ZEKom-2 v prehodnih določbah določa, da ostajajo odločbe o določitvi izvajalcev univerzalne storitve veljavne do izteka. Zato bo Agencija v letu 2024, ko se iztečeta sedanji odločbi, skladno z ustreznim členom ZEKom-2 izvedla celotni postopek imenovanja novih izvajalcev univerzalne storitve, ki bo vključeval pripravo analize stanja na trgu, javno razpravo, razpis za določitev izvajalcev posameznih storitev iz nabora storitev in izdajo odločb. Pri analizi in novih odločbah bo Agencija skrbno pretehtala tako stanje na trgu, kot tudi morebitne spremembe regulacije univerzalne storitve na nivoju EU ter najboljše prakse drugih držav članic EU. V okviru analize bo Agencija skrbno preučila tudi dostopnost posameznih storitev, oziroma bo preučila, ali obstajajo ustrezne zamenjave za njih, ter izvedla geografsko analizo ter bo v skladu z rezultati analize ustrezno spremenila obveznosti za posamezne storitve iz nabora storitev, vključenih v univerzalno storitev. V letu 2023 je agencija izvedla ponovno analizo za določitev ustrezne prenosne hitrosti za funkcionalni dostop do interneta v okviru univerzalne storitve in vpliva spremembe splošnih aktov.

Agencija bo v začetku prihodnjega leta, ko bodo znani statistični podatki o rasti plač in cen v letošnjem letu, tudi izvedla presojo, ali bo potrebno uvesti cenovne opcije za potrošnike s posebnimi potrebami ali z nizkimi dohodki.

Skladno z navedenim je Agencija na tem področju realizirala akcije št. 74, 75 in 76, ki so trajne delovne naloge in jih je Agencija izvedla v letu 2022 in 2023 in jih bo izvajala tudi v letu 2024. Akcija št. 73 je še v teku in bo realizirana v letu 2024.

2.3.2 Visoka raven varstva potrošnikov

Na področju visoke ravni varstva potrošnikov in si je Agencija v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij:

Pregled izvedenih aktivnosti

Agencija je na podlagi ZEKom-2 na področju visoke ravni varstva potrošnikov sprejela naslednje splošne akte:

- Splošni akt o načinu določanja nadomestil ob nedelovanju ali slabši kakovosti delovanja javnih komunikacijskih storitev,
- Splošni akt o lokacijah omrežnih priključnih točk,
- Splošni akt o posredovalnem postopku in
- Splošni akt o razčlenjenem računu.

V letu 2022 in 2023 je Agencija nadaljevala z aktivnostmi za večjo ozaveščenost končnih uporabnikov, ki ostaja ena njenih glavnih prioritet. Sodelovala je s pristojnimi organi na področju varstva potrošnikov (TIRS, ZPS, tudi SI-CERT in SEK), ažurno odgovarjala na vprašanja uporabnikov ter prenovila in aktualizirala rubriko Pogosta vprašanja in odgovori na spletni strani agencije. Skupaj z vstopno točko za invalide je Agencija to rubriko na spletni strani postavila na vidnejše mesto. S tem skuša Agencija na čim več vprašanj uporabnikov podati odgovore in pojasnila tam, kjer jih uporabniki najprej iščejo,

torej na spletu. Prenovljena vprašanja so aktualna in sledijo najpogostejšim vprašanjem in poizvedbam, ki jih Agencija prejme prek klicnega centra agencije.

Z namenom ozaveščanja in opolnomočenja potrošnikov je tudi v letih 2022 in 2023 trikrat na teden deloval klicni center (brezplačna telefonska številka 0802735 za pomoč uporabnikom), kjer lahko uporabniki prejmejo osnovne informacije s področja elektronskih komunikacij ter napotke glede vložitve predloga za rešitev spora. Na vprašanja, ki se nanašajo na področje njenega delovanja, pa je Agencija dajala tudi pisna pojasnila.

V letu 2022 je Agencija na svoji spletni strani z namenom informiranja potrošnikov objavila tematsko brošuro z naslovom »Odstop od naročniške pogodbe zaradi spremembe pogodbenih pogojev«, v kateri so zbrani odgovori in napotki agencije o tem, kako lahko uporabnik ravnata, če operater spremeni pogodbeni pogoje, tudi v luči ZEKom-2. Številne koristne napotke in uporabne podatke pa Agencija skozi vse leto zagotavlja tudi na svojih portalih, ki so namenjeni končnim uporabnikom, eden takih je tudi vse bolj prepoznaven MiPi, preko katerega Agencija širšo javnost ozavešča o pomenu kritične in preiščljene uporabe medijskih vsebin in informacijskih tehnologij. V letu 2023 je bil na primer na MiPi objavljen prispevek »Poleg phishinga, vse pogostejši tudi smishing«, na spletni strani Agencije pa opozorilo glede previdnosti pri klicih v tujino. S področja informacijskega opismenjevanja je bilo na portalu Mipi od leta 2022 objavljenih preko 120 člankov in vzpostavljeno elektronsko obveščanje, ki naročnike enkrat tedensko preko e-novičnika obvesti o novih vsebinah na portalu. Agencija je za večji doseg končnih uporabnikov v letu okrepila tudi prisotnost na socialnih omrežjih, saj je poleg Facebook-a od lanskega leta s portalom MiPi prisotna tudi na Instagram-u.

Agencija potrošnikom za olajšanje izbire med ponudniki storitev zagotavlja več spletnih mest, eno izmed njih je »primerjajoperaterje.si«. Namen tega portala je nuditi informacije o aktualnih maloprodajnih ponudbah operaterjev, kar omogoča končnim uporabnikom, da na trgu najdejo ponudbo, ki je zanje najbolj primerna. V okviru te naloge Agencija sodelujoče operaterje ves čas poziva k ažurnemu objavljanju podatkov oziroma o spremembah obstoječih paketov.

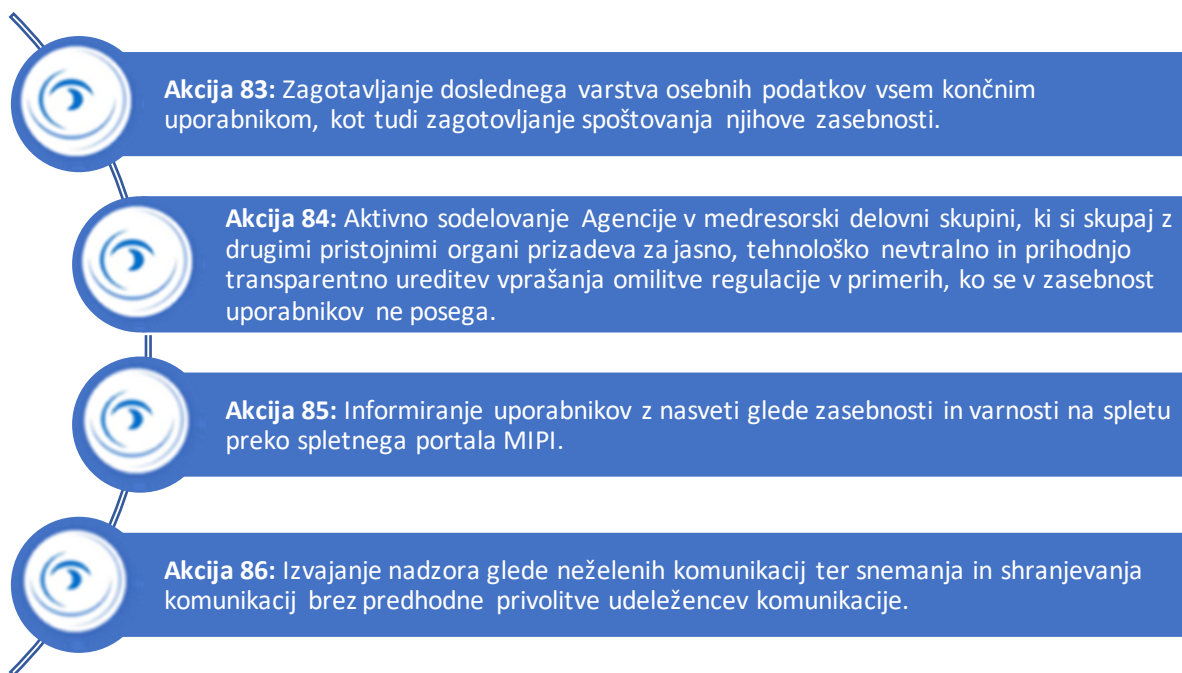
Število uporabniških sporov na letni ravni rahlo upada, kar kaže na pozitivne učinke dela agencije pri informiranju in zaščiti končnih uporabnikov. V okviru reševanja sporov pa se Agencija nadalje trudi doseči tudi čim več sporazumnih dogovorov o rešitvi spora med izvajalcem storitve in končnim uporabnikom, kar je agenciji v letu 2022 uspelo v približno 60% vseh rešenih zadev.

V okviru sodelovanja z operaterji Agencija organizira posvete in delavnice. Tako je v letu 2023 že organizirala posvet z operaterji glede Splošnega akta o spremljanju in nadzoru porabe storitev, glede več različnih aktualnih tem pa bo predvidoma do konca leta 2023 izvedena tudi delavnica, na katero bosta poleg operaterjev vabljeni tudi Tržni inšpektorat Republike Slovenije in Zveza potrošnikov Slovenije.

V skladu z navedenim je Agencija v letih 2022 in 2023 na področju varstva potrošnikov realizirala zastavljene cilje, ker pa gre pri akcijah št. 77 do 82 za stalne dejavnosti agencije, ki se ne zaključijo, so hkrati vse akcije tudi v teku.

2.3.3 Visoka raven varstva osebnih podatkov in zasebnosti

Na področju visoke ravni varstva osebnih podatkov in zasebnosti si je Agencija v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij:

Pregled izvedenih aktivnosti

Agencija si vseskozi prizadeva zagotoviti dosledno varstvo osebnih podatkov vsem končnim uporabnikom, kot tudi zagotoviti spoštovanje njihove zasebnosti.

Tudi na področju obdelave osebnih podatkov in varstva zasebnosti elektronskih komunikacij Agencija skrbno bdi nad pravilnostjo izvrševanja relevantnih določb zakona s strani zavezancev. V letu 2022 je vodila 4 postopke s tega področja. Agencija je v decembru 2022 samoiniciativno pričela s sistemskim nadzorom pri operaterjih saj je na področju hrambe in obdelave osebnih in prometnih podatkov o naročnikih zaznala več nedoslednosti.

Uredba Evropskega Parlamenta In Sveta o spoštovanju zasebnega življenja in varstvu osebnih podatkov na področju elektronskih komunikacij ter razveljavitvi Direktive 2002/58/ES (Uredba o zasebnosti in elektronskih komunikacijah – v nadaljevanju Uredba e-zasebnosti)¹¹ je še vedno v postopku sprejemanja.

¹¹ Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spoštovanju zasebnega življenja in varstvu osebnih podatkov na področju elektronskih komunikacij ter razveljavitvi Direktive 2002/58/ES (uredba o zasebnosti in elektronskih komunikacijah), COM/2017/010 final - 2017/03 (COD)

Zagotavljanje informacij in nasvetov o zasebnosti ter varnosti na spletu preko spletnega portala MiPi je ključno za zagotavljanje varnega in odgovornega uporabniškega izkušnje. MiPi lahko služi kot dragocen vir za uporabnike, ki želijo izboljšati svojo zasebnost in varnost med uporabo interneta.

Agencija je glede neželene komunikacije ter snemanja in shranjevanja komunikacij brez predhodne privolitve udeležencev komunikacije v letu 2022 izvedla 312 inšpekcijskih nadzorov, v katerih je preverila, ali zavezanci spoštujejo zakonske določbe, ki se nanašajo na neposredno trženje (t.i. neželene komunikacije).

Skladno z navedenim je Agencija v letih 2022 in 2023 na področju visoke ravni varstva osebnih podatkov in zasebnosti realizirala akcije št. 83, 85 in 86, ki so trajne delovne naloge in jih bo izvajala tudi v letu 2024. Akcija št. 84 je še v teku.

2.3.4 Jasne informacije za končne uporabnike

Na področju jasnih informacij za končne uporabnike si je Agencija v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij:

-

Akcija 87: Zagotavljanje delovanja spletnega portala primerjajoperaterje.si, preko katerega Agencija v sodelovanju s potrošniškimi organizacijami seznaja končne uporabnike z njihovimi pravicami in obveznostmi.
-

Akcija 88: Dajanje pisnih pojasnil končnim uporabnikom v okviru informiranja in osveščanja končnih uporabnikov ter informiranje javnosti preko spletnega portala MIPI.
-

Akcija 89: Dajanje osnovnih informacij preko brezplačne telefonske številke klicnega centra za pomoč uporabnikom.
-

Akcija 90: Spremljanje poslovanja ponudnikov storitev v razmerju do končnih uporabnikov in priprava zbirke koristnih nasvetov končnim uporabnikom v obliki brošur oz. drugega tiskanega gradiva.
-

Akcija 91: Agencija bo ob morebitnih zaznanih problemih po potrebi izdala priporočila, katerimi bo skušala usmerjati delovanje operaterjev v smeri izboljšanja njihovih odnosov z uporabniki.

Pregled izvedenih aktivnosti

Kot je že podrobneje pojasnjeno v poglavju Visoka raven varstva potrošnikov, Agencija deluje v smeri, da omogoča uporabnikom pravočasen in reden dostop do relevantnih informacij na trgu elektronskih komunikacij. Pri tem velja izpostaviti dajanje (osnovnih) informacij in odgovorov prek brezplačne telefonske številke klicnega centra za pomoč uporabnikom (ponedeljek, sreda in petek med 9. in 11. uro) ter zagotavljanje delovanja in trud za ažurne podatke na spletnem portalu »primerjajoperaterje.si«. Z namenom informiranja uporabnikov na enem mestu, portalu primerjajoperaterje.si, Agencija sodelujoče in nove operaterje ves čas poziva k ažurnemu objavljanju podatkov oziroma sprememb obstoječih paketov.

Ker Agencija redno spremlja poslovanje ponudnikov storitev v razmerju do končnih uporabnikov, je v letu 2023 ob zaznanem problemu preko svoje spletne strani opozorila javnost na previdnosti pri vračanju klicev na neznane številke iz tujine. Opozorilo so nato povzeli tudi nekateri me diji. Preko spletnega portala MiPi pa je Agencija opozorila na vse večji problem t.i. »smishinga«.

V letu 2022 je Agencija pripravila tudi brošuro z naslovom »Odstop od naročniške pogodbe zaradi spremembe pogodbenih pogojev«, kjer so na pregleden način pojasnjene pravice in dolžnosti uporabnikov, ko se znajdejo v navedeni situaciji.

Agencija v skladu z Uredbo o upravnem poslovanju podaja tudi odgovore na vprašanja oziroma posreduje informacije uporabnikom v zvezi s področjem elektronskih komunikacij. Na ta način se namreč lahko odpravi marsikatera nejasnost ali dilema, ki bi v nasprotnem primeru lahko vodila v spor med uporabnikom in operaterjem. Na omenjenem področju je Agencija aktivno delovala tudi v letih 2022 in 2023.

Agencija redno sodeluje tudi z ostalimi potrošniškimi organizacijami, izvaja posvete z operaterji (v letu 2023 izveden posvet glede novega splošnega akta o spremljanju porabe) in posvete z operaterji in potrošniškimi organizacijami skupaj (posvet predviden do konca leta 2023) glede aktualnih tem in s tem vpliva na trg.

Na podlagi 197. in 198. člena ZEKom-2 je Agencija v letu 2023 sprejela:

- Splošni akt o preglednosti in objavi informacij in
- Splošni akt o spremljanju in nadzoru porabe storitev

V skladu z navedenim je Agencija v letih 2022 in 2023 na tem področju realizirala zastavljene cilje in akcije (št. 87 do 90), glede akcije št. 91 v letih 2022 in 2023 ni zaznala potrebe po izdaji priporočila, zato ta akcija še ni bila realizirana. Ker pa gre pri akcijah št. 87 do 91 za stalne dejavnosti agencije, ki se ne zaključijo, so hkrati vse akcije tudi v teku.

2.3.5 Zadovoljene potrebe posebnih družbenih skupin končnih uporabnikov (invalidi, starejši, osebe s posebnimi socialnimi potrebami)

Na področju zadovoljenih potreb posebnih družbenih skupin končnih uporabnikov si je Agencija v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij:

- **Akcija 92:** Dosledno sledenje naloženim obveznostim za zagotovitev dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij zavezancev po ZDSMA.
- **Akcija 93:** Analiza in ustrezno vključevanje na razpisih za izvajalce posameznih storitev iz nabora univerzalne storitve.
- **Akcija 94:** Ukrepanje skladno s pristojnostmi, ki jih bo imela Agencija na področju skrbi za končne uporabnike invalide in nadzor izvajanja obveznosti.
- **Akcija 95:** Redno spremljanje cenovne dostopnosti storitev in po potrebi sprejem dodatnih ukrepov za uporabnike z nizkimi dohodki.

Pregled izvedenih aktivnosti

Agencija je v letu 2023 v analizo skladnosti z ZDSMA predala spletišča www.akos-rs.si, www.eanalitik.akos-rs.si in www.mipi.akos-rs.si. Po pridobljeni analizi s strani zunanjih vzdrževalcev, ki so omenjene portale izdelali, so bili za prva dva izvedeni popravki in sicer je dostopnost urejena z vtičniki. Nadgradnja spletišča MiPi pa je trenutno v teku in bo izvedena za spletišče kot celoto.

Zadovoljevanje potreb posebnih družbenih skupin končnih uporabnikov na področju elektronskih komunikacij ureja tudi ZEKom-2, ki prenaša spremembe iz Zakonika v nacionalno zakonodajo. V okviru univerzalne storitve so ukrepi za končne uporabnike invalide in za končne uporabnike z nizkimi dohodki. Ukrepe za uporabnike s posebnimi potrebami in zagotavljanje cenovnih opcij za potrošnike z nizkimi dohodki bodo morali izvajati oziroma zagotavljati vsi operaterji z izjemo tistih, ki jim bo to predstavljalo preveliko breme, financiranje teh ukrepov pa bo prevzel proračun Republike Slovenije. Agencija je v okviru sprejema splošnih aktov sprejela Splošni akt o načinu upoštevanja meril glede nujenja cenovnih opcij za potrošnike z nizkimi dohodki v okviru univerzalne storitve, v katerem je posodobila določila, ki so bila veljavna v prejšnjem SA. Agencija se bo pri ugotavljanju parametrov, ki vplivajo na morebitno zahtevo operaterjem, da ponudijo cenovne opcije, v največji možni meri naslanjala na podatke SURS. Agencija bo omenjeni postopek v začetku prihodnjega leta prvič izvedla skladno z novim splošnim aktom.

Agencija tudi aktivno sodeluje z Ministrstvom za digitalno preobrazbo in drugimi pristojnimi organi pri prenovi podzakonskih aktov, ki se dotikajo tega področja, a niso v njeni pristojnosti (npr. Pravilnik o podrobnejših pogojih glede dostopnosti do elektronskih komunikacijskih storitev za invalide).

Skladno z navedenim je Agencija v letih 2022 in 2023 na tem področju realizirala akcije št. 92, 94 in 95, ki so trajne delovne naloge in jih bo izvajala tudi v letu 2024. Akcija št. 93 je še v teku in bo realizirana v letu 2024.

2.3.6 Varnost omrežij in storitev

Na področju varnosti omrežij in storitev si je Agencija v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij:

- **Akcija 96:** Aktivno sodelovanje agencije v mednarodni ekspertni skupini ECASEC pod okriljem Agencije Evropske unije za kibernetско varnost.
- **Akcija 97:** Aktivno sodelovanje v BEREC delovni skupini za kibernetско varnost 5G omrežij in sooblikovanje evropske politike na tem področju.
- **Akcija 98:** Izvajanje nadzora nad spoštovanjem zahtev glede varnosti omrežij in neprekinjenega poslovanja.
- **Akcija 99:** Tesno sodelovanje z Uradom vlade za informacijsko varnost (URSIV) in SICERT pri obravnavi težjih primerov povezanih z zagotavljanjem varnosti elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev ter pri obravnavanju varnostnih incidentov.

Pregled izvedenih aktivnosti

Agencija je tudi v preteklih dveh letih aktivno sodelovala v ekspertni skupini ECASEC. Ekspertna skupina ECASEC, ki združuje pristojne nacionalne regulativne organe elektronskih komunikacij, deluje pod okriljem Agencije Evropske unije za kibernetско varnost (ENISA) z namenom, da se obveznosti naložene z evropskim regulatornim okvirom elektronskih komunikacij, povezanih z varnostjo omrežij in storitev, harmonizirano uvedejo in izvajajo v vseh državah članicah. Najpomembnejši dokument v obravnavanem obdobju je zagotovo »5G Security Controls Matrix«, ki je pomembno orodje za izvajanje nadzornih aktivnosti nadzornih organov, kot tudi za operaterje.

Agencija kot sopredsedujoča, skupaj z hrvaškim regulatorjem HAKOM, vodi tudi BEREC delovno skupino za kibernetско varnost 5G omrežij in na ta način prispeva k sooblikovanju evropske politike na tem področju. Delovna skupina pomaga Evropski komisiji pri spremljanju implementacije ukrepov iz 5G Toolbox in analiziranje stanja na trgu s pomočjo različnih vprašalnikov še zlasti z vidika pripravljenosti trga na nove spremembe. Delovna skupina je tesno povezana tudi s skupino za sodelovanje NIS Cooperation Group kjer se pripravljajo strateški dokumenti na področju regulacije (kibernetске) varnosti elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev.

Agencija je v letih 2022 in 2023 pomagala pri pripravi zakonodaje in pripravila podzakonske akte s področja varnosti. Nadzorne aktivnosti se posledično prestavljajo v čas, ko bo nova zakonodaja implementirana. Je pa Agencija operaterje v primeru, ko je prišlo do incidenta, pozivala za dodatne informacije, predvsem glede ukrepov za preprečitev ponovitve v prihodnje.

Agencija vseskozi tesno sodeluje z Uradom vlade za informacijsko varnost (URSIV) in Nacionalnim odzivnim centrom za kibernetisko varnost (SICERT) pri obravnavi težjih primerov povezanih z zagotavljanjem varnosti elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev ter pri obravnavanju varnostnih incidentov. V letih 2022 in 2023 je Agencija tedensko poročala URSIV o prejetih poročilih o varnostnih incidentih s strani operaterjev. Na srečo pa težjih primerov v tem obdobju nismo obravnavali.

Agencija skladno z vsem navedenim zaključuje, da so akcije na področju varnosti omrežij in storitev trajne delovne naloge, ki jih je Agencija opravljala v letu 2022 in 2023 in jih bo tudi v letu 2024.

2.3.7 Uporaba aplikacij in storitev po lastni izbiri končnih uporabnikov

Na področju uporabe aplikacij in storitev po lastni izbiri končnih uporabnikov si je Agencija v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij:

- **Akcija 100:** Izvajanje aktivnosti na področju regulacije kvalitete storitev in posledično nadzor njenega izvajanja.
- **Akcija 101:** Spremljanje splošne kvalitete storitev dostopa do interneta in poročanje Evropski komisiji o ugotovitah.
- **Akcija 102:** Skrb za nemoteno delovanje AKOS test Net orodja in redne nadgradnje tako programske opreme orodja samega, kot tudi aplikacij za različne operacijske sisteme.

Pregled izvedenih aktivnosti

Agencija z osredotočanjem na regulacijo kakovosti storitev in nadzor nad njenim izvajanjem stalno krepi svoje delovanje za izboljšanje uporabniške izkušnje na področju elektronskih komunikacij.

Agencija je na področju regulacije kvalitete storitev posodobila Splošnega akta o storitvah dostopa do interneta in s tem povezanih pravic končnih uporabnikov, s katerim med drugim določa ukrepe za razumno upravljanje prometa pri zagotavljanju storitev dostopa do interneta, objavo informacij in omejevanje uporabe, vsebino naročniške pogodbe in evidenco reševanja pritožb končnih uporabnikov, pravice končnih uporabnikov glede pogodbenih hitrosti, metodologijo izvajanja meritev hitrosti prenosa podatkov ter postopek za uveljavljanje pravic končnih uporabnikov.

V drugi polovici 2022 in prvi polovici leta 2023 je bilo z orodjem AKOS Test Net izvedenih 1.498.237 meritev, kar je 4 % več kot v enakem obdobju lani.

Agencija nenehno skrbi za nemoteno delovanje orodja AKOS test Net¹². Izvedenih je bilo nekaj manjših nadgradenj programske opreme, ki so prispevale k učinkovitejšemu in zanesljivejšemu delovanju orodja. Prav tako so bile v poročanem obdobju izvedene redne nadgradnje Android in iOS aplikacije AKOS Test Net. Agencija je vse komponente AKOS Test Net merilnega orodja nadgradila na 100 GbE, poleg tega je Agencija nadgradila tudi svojo povezavo do SIX na 2x100 GbE.

Agencija skladno z vsem navedenim zaključuje, da so akcije št. 100 do 102 na področju uporabe aplikacij in storitev po lastni izbiri končnih uporabnikov trajne delovne naloge, ki jih je Agencija opravljala v letu 2022 in 2023 in jih bo tudi v letu 2024.

2.3.8 Okrepljena informacijska pismenost

Na področju okrepljene informacijske pismenosti si je Agencija v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij:

- **Akcija 103:** Aktivnosti Agencije na področju informacijske pismenosti za porast vseh možnih oblik dostopa do sodobnih elektronskih komunikacij.
- **Akcija 104:** Ozaveščanje o pomenu kritične in preiščljene uporabe medijskih vsebin in informacijskih tehnologij, vplivu medijev, razumevanju različnih medijskih sporočil in informacij, odgovornem ustvarjanju in deljenju sporočil, pa tudi o uporabi informacijskih tehnologij, njihovih prednostih in pasteh na spletnem portalu MIPI.
- **Akcija 105:** Spremljanje časovne dinamike izpolnjevanja zavez operaterjev o pokritosti mest, železniških prog in prometnic, ki so jim bile naložene ob podelitvi frekvenčnega spektra.

Pregled izvedenih aktivnosti

Razumevanje medijev, njihovega delovanja ter spretno in kritično krmarjenje med vsemi informacijami, ki smo jim vsak dan izpostavljeni, so ključne veščine sodobnega človeka. Agencija zato preko informacijskega portala medijske in informacijske pismenosti – MiPi (<https://www.mipi.si/>) v okviru svojih pristojnosti in z namenom varstva končnih uporabnikov elektronskih komunikacij, kot ene njenih glavnih zakonskih nalog, širšo javnost redno ozavešča o pomenu kritične in preiščljene

¹² <https://www.akostest.net/sl/>

uporabe medijskih vsebin in informacijskih tehnologij, vplivu medijev, razumevanju različnih medijskih sporočil in informacij, odgovornem ustvarjanju in deljenju sporočil, pa tudi o uporabi informacijskih tehnologij, njihovih prednostih in pasteh.

Agencija se v okviru portala MiPi redno srečuje s partnerji/organizacijami, ki sodelujejo pri projektu. Na podlagi razprav, ki potekajo z njimi in povratnih informacij Agencija skuša zbrane informacije v primerni obliki tudi posredovati odločevalcem in s tem skuša vplivati na oblikovanju zakonodaje in politik, ki spodbujajo informacijsko pismenost in varnost na spletu.

Preko sodelovanja z izobraževalnimi institucijami, knjižnicami in drugimi organizacijami, je Agencija v letu 2023 za ozaveščanje mladostnikov, staršev in starejših, izvedla plakatno kampanjo o informacijski in medijski pismenosti, da bi uporabnike seznanila kje lahko iščejo nasvete o uporabi tehnologije in zaščite pred spletnimi grožnjami.

Agencija redno spremlja obveznosti pokrivanja s signalom 5G, ki jih je v odločbah o dodelitvi radijskih frekvenc v zvezi s pogoji javnega razpisa naložila imetnikom.

Agencija skladno z vsem navedenim zaključuje, da so akcije št. 103 do 105 na področju okrepjene informacijske pismenosti trajne delovne naloge, ki jih je Agencija opravljala v letu 2022 in 2023 in jih bo tudi v letu 2024.

2.3.9 Odprt in nevtralen značaj interneta

Na področju odprtega in nevtralnega značaja interneta si je Agencija v strategiji zadala izvajanje naslednjih akcij:

-

Akcija 106: Agencija kot nadzorni organ za izvajanje Uredbe o določitvi ukrepov v zvezi z dostopom do odprtega interneta skrbi za omogočanje dostopa do odprtega in nevtralnega interneta končnim uporabnikom.
-

Akcija 107: Sodelovanje Agencije v delovni skupini BEREC odprti internet, kjer regulatorji usklajujemo ravnanja in izmenjujemo ugotovitve, izkušnje in dobre prakse s tega področja.
-

Akcija 108: Agencija kot nadzorni organ nadzoruje izvajanje Splošnega akta o storitvah dostopa do interneta in s tem povezanih pravic končnih uporabnikov, skrbi za zagotavljanje transparentnosti in zaščite pravic končnih uporabnikov.
-

Akcija 109: Izvajanje nadzora nad izvajanjem ukrepov za zagotavljanje preglednosti za zagotovitev dostopa do odprtega interneta.

Pregled izvedenih aktivnosti

Agencija kot nadzorni organ za izvajanje Uredbe o določitvi ukrepov v zvezi z dostopom do odprtega interneta (3. člen Uredbe o izvajanju Uredbe (EU) o določitvi ukrepov v zvezi z dostopom do odprtega interneta; Uradni list RS, št. 29/16) skrbi, da je uporabnikom omogočen dostop do odprtega in nevtralnega interneta ter da so pogoji operaterjev pri zagotavljanju teh storitev transparentni.

V letih 2022 in 2023 Agencija na področju omogočanja dostopa do odprtega in nevtralnega interneta končnim uporabnikom na trgu ni zaznala ali ugotovila nobenih kršitev.

Aktivnosti agencije na področju odprtega interneta so usmerjene predvsem k zaščiti pravic končnih uporabnikov pri uporabi storitev dostopa do odprtega interneta s poudarkom na zagotavljanju transparentnosti skladno s pravili Uredbe (EU) 2015/2120 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. 11. 2015 o določitvi ukrepov v zvezi z dostopom do odprtega interneta. V letih 2022 in 2023 Agencija na področju omogočanja dostopa do odprtega in nevtralnega interneta končnim uporabnikom na trgu ni zaznala ali ugotovila nobenih kršitev.

Agencija sodeluje v ekspertni delovni skupini BEREC za Odprti internet (BEREC Open Internet/Net Neutrality EWG). Skupina v letu 2023 delo izvaja v 4 podskupinah, in sicer Poročilo o ekosistemu IP stičišč, Odziv v posvetu Evropske Komisije glede prispevanja ponudnikov vsebin in aplikacij v infrastrukturne investicije, Izvajanje Uredbe o odprtem internetu in BEREC smernico izvajanju Uredbe in Sodelovanje pri razvoju orodja za merjenje nevtralnega interneta. V vseh ima Agencija svoje predstavnike, ki aktivno sodelujejo na sestankih delovnih skupin, pri pripravi in usklajevanju novih dokumentov ter posledično pri sooblikovanju evropske regulativne politike.

V skladu z ZEKom-2 je Agencija posodobila Splošni akt o storitvah dostopa do interneta in s tem povezanih pravicah končnih uporabnikov (Ur. l. RS, št. 28/2023), ki je stopil v veljavo 3. marca 2023. Glavni namen Splošnega akta je poenotiti poslovne prakse ponudnikov storitev dostopa do interneta še zlasti z vidika varovanja pravic končnih uporabnikov. Za leti 2022 in 2023 je Agencija pripravila nacionalni poročili o odprtem internetu¹³, v katerih so predstavljene najpomembnejše nacionalne in mednarodne aktivnosti, ugotovitve in aktualni podatki glede storitev dostopa do interneta v Sloveniji v obdobju med 1. 5. preteklega leta do 30. 4. tekočega leta.

Agencija je v letih 2022 in 2023 izvedla dva nadzorna postopka, v katerih je preverjala ali operater izvršuje določila Splošnega akta o storitvah dostopa do interneta in s tem povezanih pravicah končnih uporabnikov.

Agencija skladno z vsem navedenim zaključuje, da so akcije št. 106 do 109 na področju odprtega in nevtralnega značaja interneta trajne delovne naloge, ki jih je Agencija opravljala v letu 2022 in 2023 in jih bo tudi v letu 2024.

¹³ <https://www.akos-rs.si/uporabniki-storitev/raziscite/porocila-raziskave-in-analize/uporabniki-storitev/novica/nacionalno-porocilo-o-odprtem-internetu-za-leto-2022> in <https://www.akos-rs.si/telekomunikacije/1/novice/novica/nacionalno-porocilo-o-odprtem-internetu-za-leto-2023>

3 Kratice

Kratika	Slovensko ime ali pomen	Angleško ime ali pomen
5G	Mobilna omrežja pete generacije	5th generation mobile networks
AI	Umetna inteligenca	Artificial Intelligence
AKOS	Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije	Agency for Communication Networks and Services of the Republic of Slovenia
AVK	Javna Agencija Republike Slovenije za varstvo konkurenc	Slovenian Competition Protection Agency
BCRD	Direktiva o ukrepih za znižanje stroškov za postavitve elektronskih komunikacijskih omrežij visokih hitrosti (Direktiva o omejevanju stroškov)	Broadband Cost Reduction Directive
BEREC	Skupina evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije	Body of European Regulators for Electronic Communications
CEPT	Evropska konferenca poštnih in telekomunikacijskih uprav	European Conference of Postal and Telecommunications Administrations
COCOM	Odbor Efte za elektronske komunikacije	EFTA Electronic Communications Committee
DESI	Indeks digitalnega gospodarstva in družbe	Digital Economy and Society Index
DMA	Zakon o digitalnih trgih	Digital Market Act
DSA	Zakon o digitalnih storitvah	Digital Service Act
ECASEC	Evropski pristojni organi za varne elektronske komunikacije	European Competent Authorities for Secure Electronic Communications
ECC	Odbor za elektronske komunikacije	Electronic Communication Committee
ECCG	Evropska posvetovalna skupina za potrošnike	European Consumer Consultative Group
EEC	Evropska gospodarska skupnost	The European Economic Community
EECC	Evropski zakonik o elektronskih komunikacijah	European Electronic Communications Code
EFTA	Evropsko združenje za prosto trgovino	The European Free Trade Association
EGP	Evropski gospodarski prostor	European Economic Area (EEA)
EK	Evropska komisija	European Commission
ENISA	Agencija Evropske unije za kibernetško varnost	European Union agency for Cybersecurity
FTR	Cena veleprodajnega zaključevanja klicev v fiksnem omrežju	Fixed Termination Rate
GDPR	Splošna uredba o varstvu podatkov	General Data Protection Regulation
GJI	Gospodarska javna infrastruktura	
OŠO	Odprta širokopasovna omrežja	
GPON	Gigabitno pasivno optično omrežje	Gigabit Passive Optical Networks
IKT	Informacijsko komunikacijske tehnologije	Information and Communication Technologies

IoT	Internet stvari	Internet of Things
IRG	Skupina neodvisnih regulatorjev	Independent Regulators Group
ITU	Mednarodna telekomunikacijska zveza	International Telecommunication Union
KPI	Kazalniki uspešnosti	Key Performance Indicator
M2M	storitev stroj-stroj	Machine-to-machine services
MiPi	Medijska in Informacijska pismenost	
MIZŠ	Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport	Ministry of Education, Science and Sport
MMS	Večpredstavnostni sporočilni sistem	Multimedia Messaging System
MTR	Cena veleprodajnega zaključevanja klicev v mobilnem omrežju	Mobile Termination Rate
NI-ICS	Medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke	Number-Independent Interpersonal Communications Services
OECD	Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj	Organisation for Economic Co-operation and Development
OPT	Omrežna priključna točka	
OPTM	Operater s pomembno tržno močjo	
OTT	Povrhnje storitve	Over The Top
RLAH	Gostuj kot doma	Roam like at home
SEK	Svet za elektronske komunikacije Republike Slovenije	Electronic communications council of the Republic of Slovenia
SI-CERT	Nacionalni odzivni center za kibernetiko varnost	Slovenian Computer Emergency Response Team
SIST	Slovenski inštitut za standardizacijo	Slovenian Institute for Standardization
SLA	Sporazum o ravni storitve	Service-Level Agreement
SMS	Sistem kratkih sporočil	Short Message Service
SURS	Statistični urad Republike Slovenije	Republic of Slovenia Statistical organisations
TCAM	Odbor za ugotavljanje skladnosti telekomunikacij in nadzor trga	Telecommunication Conformity Assessment and Market surveillance committee
URSIV	Urad Vlade Republike Slovenije za informacijsko varnost	Government Information Security Office
VHCN	Zelo visokozmogljivo omrežje	Very High Capacity Networks
WCA	Osrednji dostop na fiksni lokaciji	Wholesale Central Access
WLA	Lokalni dostop na fiksni lokaciji	Wholesale Local Access
ZDSMA	Zakon o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij	Accessibility of Websites and Mobile Applications Act
ZEKom	Zakon o elektronskih komunikacijah	Electronic Communication Act